

Iktatószám:

**Emberi Erőforrások Minisztériuma
Debreceni Javítóintézete**

és

**Emberi Erőforrások Minisztériuma
Debreceni Javítóintézete nagykanizsai
telephelye**

2017. évi beszámoló

Nagy Kálmán
igazgató

Debrecen, 2017. március 10.

Tartalom

1.	Az intézmény bemutatása, alapító okirat szerint ellátandó feladatok	4.
2.	Statisztikai adatok a tárgyévre vonatkozóan	4.
2. 1.	Székhely intézmény vonatkozásában	4.
		4.
2.1.1	Befogadás	6.
2.1.2	Elbocsátás	
2.2.	Befogadás-elbocsátás a telephely intézmény vonatkozásában	6.
2. 3.	Engedély nélküli eltávazások, rendkívüli események	7.
2. 4.	Szakmai munkakörben foglalkoztatottak	7.
3.	Szakmai munka bemutatása	8.
3. 1.	Székhely intézmény vonatkozásában	8.
3.1.1.	Nevelőotthoni csoportok, utógondozás	8.
3.1.2.	Pszichológiai és mentálhigiénés munka	15.
3.1.3.	Családi kapcsolatok, családgondozás, kapcsolattartás	17.
3.1.4.	Engedély nélküli eltávazások megelőzése, szökések kezelése	18.
3.1.5.	Függőségek megelőzése, kezelése	20.
3.1.6.	Oktatás és képzések, munkafoglalkoztatás	21.
3.1.6.1.	Munkafoglalkoztatás	21.
3.1.6.2.	Oktatás	25.
3.1.7.	Sporttevékenységek lehetőségei, gyakorlata	31.
3.1.8.	Intézetben belüli és kívüli szabadidős programok	32.
3.1.9.	Növendékek egészségi állapota, egészségügyi ellátás formái	32.
3.1.10.	Növendékügyi Hivatal tevékenysége	35.
3.1.11.	Intézményben zajló hitélet	38.
3.1.12.	Az intézményben megvalósuló projektek bemutatása	38.
3. 2.	Telephely intézmény vonatkozásában	39.
3.2.1.	Nevelőotthoni csoportok	39.
3.2.2.	Pszichológiai és mentálhigiénés munka	40.
3.2.3.	Családi kapcsolatok, családgondozás, kapcsolattartás	40.
3.2.4.	Engedély nélküli eltávazások, rendkívüli események	41.
3.2.5.	Engedély nélküli eltávazások megelőzése, szökések kezelése	41.
3.2.6.	Oktatás, képzések, munkafoglalkoztatás	42.

3.2.7.	Sporttevékenységek lehetőségei, gyakorlata	43.
3.2.8.	Növendékek egészségi állapota, egészségügyi ellátás formái	44.
3.2.9	Hitélet	45.
3.2.10.	Intézeti Tanács	45.
4.	Személyi feltételek	46.
4. 1.	Humán erőforrás-és bérgazdálkodás	46.
4. 2.	Szakképzettség	47.
4. 3.	Képzések, továbbképzések	48.
4. 4.	Pedagógusminősítés	48.
4. 5.	A szakmai munka keretei, értekezletek, megbeszélések, TEAM munka	48.
5.	Gazdálkodás	50.
6.	Ellenőrzés	52.
7.	Panaszbejelentések, rendkívüli események	53.
8.	Együttműködés	54.
8. 1.	Székhely intézmény vonatkozásában	54.
8.2	Telephelyintézmény vonatkozásában	55.
9.	Összegzés	56.
9. 1.	Székhely intézmény	56.
9. 2.	Telephely intézmény	56.

1. Az intézmény bemutatása, alapító okirat szerint ellátandó feladatok

Feladatainkat az 1/2015. (I. 14) EMMI rendelet a javítóintézetek rendtartásáról, 2013.évi CCXL. törvény, a hatályos egyéb a szakmai munkát és a gazdálkodást meghatározó jogszabályok, valamint az Emberi Erőforrások Minisztere által 2015. augusztus 26. napján kiadott Alapító Okirat 39341-1/2015JISZOC végeztük.

Férőhelyek száma

	Debrecen	Nagykanizsa	Összesen
Előzetes letartóztatásba helyezett fiúk számára javítóintézeti ellátás	96	48	144
Javítóintézeti nevelésre utalt fiúk számára javítóintézeti ellátás	36	48	84
Utógondozói ellátás biztosítása	8	12	20
Összesen	140	108	248

2016-ban módosítottuk a Szakmai programot, a hozzá kapcsolódó szakmai szabályzatokat, a jogszabályban meghatározott egyéb szabályzatokat, valamint a Házirendet. Kidolgozásra került a közvetítői eljárás folyamata, a családi konzultáció gyakorlata. Elkészítettük a javítóintézet Szervezeti és Működési Szabályzatát és a szervezeti struktúrát bemutató organogramot.

A jogszabályi változás miatt, - mely szerint utógondozói ellátásra csak a javítóintézeti nevelést teljes mértékben kitöltő fiatal veheti igénybe - utógondozói ellátást 2016-ban sem kért egyetlen fiatal.

2. Statisztikai adatok a tárgyévre vonatkozóan

2.1 Székhely intézmény vonatkozásában

2.1.1. Befogadás

	12-13	14-17	18-21	összesen
	éves korú növendékek száma			
jogerős ítélettel javítóintézetbe került	0	55	30	85
ebből nevelésbe vett	0	21	0	21
vér szerinti családjával élt korábban	0	21	0	21

együtt élnek szülei	0	29	15	44
külön élnek szülei	0	26	13	39
anyáról félárva	0	0	1	1
apáról félárva	0	0	1	1
teljesen árva	0	0	0	0
<i>Az elkövetett bűncselekmény típusa szerint</i>				
	12-13	14-17	18-21	összesen
	éves korú növendékek száma			
élet és testi épség, egészség elleni	0	3	2	5
házasság, család, ifjúság, nemi erkölcs elleni	0	2	3	5
vagyon elleni	0	48	23	71
Előzetes letartóztatással javítóintézetbe került	7	118	8	133
ebből nevelésbe vett	2	48	0	50
vér szerinti családjával élt korábban	5	70	8	83
együtt élnek szülei	4	46	3	53
külön élnek szülei	3	60	5	68
anyáról félárva	0	6	0	6
apáról félárva	0	5	0	5
teljesen árva	0	1	0	1
<i>Az elkövetett bűncselekmény típusa szerint</i>				
élet és testi épség, egészség elleni	1	9	2	12
szabadság, emberi méltóság elleni	0	0	0	0
házasság, család, ifjúság, nemi erkölcs elleni	0	7	0	7
közrend elleni	0	2	0	2
vagyon elleni	6	100	6	112
összes befogadott növendékek	7	173	38	218

2.1.2. Elbocsátás

	12-13	14-17	18-21	összesen
	éves korú növendékek száma			
Javítóintézeti nevelésből kikerültek	0	46	28	74
ideiglenesen elbocsátott	0	24	10	34
másik javítóintézetbe helyezve	0	18	12	30
fiatalkorúak börtönébe került	0	1	0	1
gyermekvédelmi szakellátást biztosító helyre került	0	5	0	5
szüleihez, családjához hazakerült	0	20	16	36
ismerősök befogadták	0	0	0	0
egyéb, ismeretlen helyre távozott	0	2	0	2
Előzetes letartóztatás megszűnése	11	120	8	139
másik javítóintézetbe került előzetes letartóztatásba	0	1	0	1
javítóintézeti nevelésre ítélték	4	60	4	68
büntetés-végrehajtási intézménybe került	0	18	2	20
a büntető eljárás folytatása mellett előzetes letartóztatását megszüntették	7	40	2	49

2.2 Befogadás –elbocsátás a telephely intézmény vonatkozásában

2016 folyamán az EMMI Debreceni Javítóintézet Nagykanizsai Telephelyére jogerős ítélettel a javítóintézetbe került 28 fő (ebből 4 fő az intézet előzetes részlegéből érkezett). Az intézetből 7 fő távozott (ebből másik javítóintézetbe 2 fő, ideiglenesen elbocsátva 1 fő, véglegesen elbocsátva 3 fő, büntetés-végrehajtási intézetbe 1 fő).

2016-ban előzetes letartóztatással javítóintézetbe került 28 fő. Az előzetes letartóztatás 8 fő vonatkozásában szűnt meg (ebből 2 fő szabadlábra, 2 fő házi őrizetbe került, 4 fő javítóintézeti nevelését tölti az intézetünkben).

2016. december 31-én nyilvántartott létszám előzetes fogvatartottak részlegében 20 fő, a javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegben 33 fő.

2.3. Engedély nélküli eltávozások, rendkívüli események

Székhely intézmény vonatkozásában az engedély nélküli eltávozások száma: 12 (11 fiatakorú, egy fő két alkalommal!), ebből két alkalommal bírósági tárgyalását követően szökött el a fiatakorú

Szökés alatt bűncselekményt elkövetők száma: 3 fő; (mindhárman vagyron elleni bűncselekményeket követtek el)

A fegyelmi eljárást minden szökés esetében lefolytatta a Fegyelmi Bizottság. Ezen túlmenően az intézet házirendjének súlyos megsértése miatt két esetben kellett fegyelmi eljárást lefolytatni (egyét javítóintézeti nevelését töltő fiatakorúval szemben, a másikat előzetes letartóztatott fiatakorúval szemben). Egyéb rendkívüli esemény 15 esetben történt a székhely intézmény vonatkozásában.

Telephely intézmény vonatkozásában engedély nélküli eltávozások száma 18 alkalom, és 26 rendkívüli eseménye történt 2016-ban.

2.4. Szakmai munkakörben foglalkoztatottak

munkakör	összesen (fő)		felsőfokú ped. képesítés		felsőfokú szociális képesítés		egyéb felsőfokú képesítés		OKJ-ben szereplő ped. szakképesítésű		nő	
	Db	Nk	Db	Nk	Db	Nk	Db	Nk	Db	Nk	Db	Nk
intézményvezető	1				1							
intézményvezető-helyettes	2	1	1	1	1						1	
szervezeti egység vezető	3	2	1	2	1						1	1
nevelő	28	14	11	9	16	5	1				9	9
gyermek-felügyelő	42	28	4				1		15		3	6
pszichológus	4	1					4	1			4	1
gyógypedagógus	1	1	1	1							1	1
utógondozó, család-gondozó	1	1			1	1						1

iskolai-oktató, szakoktató	16	8	10	4	1		1	3	2		6	5
növendékügyi előadó	1						1				1	
rendész	18	18										
orvos	1						1				1	
összesen	117	74	28	17	21	6	8	4	17		26	24

3. Szakmai munka bemutatása

3.1 Székhely intézmény vonatkozásában

3.1.1 Nevelőotthoni csoportok, utógondozás

2017-ban a feladatellátást 12 nevelési csoportra bontva végeztük. 7 csoportban előzetes fogvatartás, 5 csoportban javítóintézeti nevelés került végrehajtásra. Az előzetes fogvatartottak száma kiegyenlített volt az év folyamán, míg a javítóintézeti nevelésre érkezők száma folyamatosan igen magas volt. Elhelyezésük nem minden esetben volt megoldható, ezért élve az Alapító okiratban kapott lehetőséggel 56 fő áthelyezésre került az EMMI Aszódi Javítóintézetébe.

A két részlegben elhelyezett növendékek nevelési céljai, és az alkalmazott módszerek részben azonosak, részben a törvényi rendelkezések miatti különbségek miatt eltérőek.

Az elmúlt év tapasztalatai alapján elmondható, hogy mindinkább romlik a fiatalok mentális, és értelmi színvonala. Míg korábban egy-két fiatal volt, aki nagymértékben elmaradt az átlagtól, addig mára egyre inkább megfordul az arány, és egyre több az értelmileg sérült befogadott. Az év folyamán biztosítottak voltak azok a terápiás foglalkozások, amely a növendékek személyiség korrekciójához, személyiségzavar, beilleszkedési zavara enyhítéséhez, szenvedélybetegsége gyógyításához szükséges volt. Gondoskodtunk az egészséges fejlődést biztosító, mozgásigényt kielégítő sportolási lehetőségekről. Számtalan esetben tapasztaltuk, hogy a bekerülő fiatal nem rendelkezik az alapvető önkiszolgáló képességekkel sem.

Az **előzetes fogva tartást biztosító részlegben 8 csoport működött**, három csoport speciális feladatot látott el.

Befogadó (1-es) csoport

Komoly, megfeszített munka eredménye volt a befogadott 88 fiatal megismerése, a csoportéletre való felkészítése, az intézeti szabályok megtanítása, a jogok és kötelességek megismertetése, valamint – sok esetben - az alapvető személyi és higiénés szokások kialakítása. Minden esetben elkezdték azt a korrekciós nevelést, amire az újonnan befogadott fiatalnak szüksége van. Egyénileg segítették őket a pozitív, reális énkép kialakításában, személyiségük átstrukturálásában és érzelmi viszonyulásaiknak rendezésében. A Befogadó csoport kollektívája következetes, kitartó munkával érte el, hogy egy hónap elteltével a fiatalokat általános csoportba helyezhette az Elhelyezési Tanács. A nevelési igény tekintetében megnőtt azoknak a fiataloknak a száma, akik **sajátos nevelési igényűek**, vagy akik az intézeti átlagnál súlyosabb **magatartási és/vagy pszichés problémákkal küzdöttek**. Elsődleges feladatuk volt, hogy megtanítsák a fiataloknak, hogyan kezeljék indulataikat és reálisan értékeljék helyzetüket.

Speciális (2-es) csoport

Az általános csoportokból a speciális csoportba olyan növendékek kerültek, akik hajlamosak a verbális, illetve fizikális agresszióra társaikkal, vagy akár a felnőttekkel szemben. Ezért a csoportban lényeges olyan módszerek alkalmazása, melyek megelőzik a folyamatok generáló hatását. A beilleszkedést segítő módszerek egyediek, igazodva a befogadott fiatalok egyéniségéhez, a csoport aktuális összetételéhez, korábbi ismertségekhez, rokoni szálakhoz, korábbi konfliktusokhoz, stb.

A nevelői team összetétele év közben kisebb mértékben változott, egymást kiegészítő, feladatukat magas szinten ellátó kollégákból tevődött össze, mely nagymértékben elősegítette a szakmai kihívások megoldását. Megoldandó feladatként a csoport jellegét figyelembe véve, mindenképpen szorosabb együttműködésre van szükség a többi csoporttal, annak érdekében, hogy felismerjék a speciális csoport hatékonyságát és hasznosságát. 2016-ban sok volt az újbóli visszakerült fiatalok aránya, aminek csökkentése érdekében újabb és újabb módszert, foglalkoztatási formát kell kidolgozni és a jövőben még más szakterülettel foglalkozó kollégát is be kell vonni a munkába, illetve másfajta foglalkoztatási formát is alkalmazni kell a hatékonyság érdekében. Sok esetben a fiatalok túl hamar, vagy túl későn kerülnek a csoportba.

Befogadások a speciális csoportba:

befogadó	E/3.	E/4.	E/5.	E/6	E/7.	E/9.	bv.intézet	összesen
3	6	12	2	12	3	6	4	48

Speciális csoportból távoztak:

javitointezeti nevelési szabadlábra házi őrizet bv. intézet bv. intézet Budapesti javítóintézet E/3. E/4. E/6. E/7. E/9. összesen
6 3 1 4 4 1 5 9 3 3 5 44

3-as csoport

A csoportra jellemző hogy főleg periférián elhelyezkedő, áldozat típusú, zárkózott, halmozottan problémás fiatalok kerülnek, ezért a nevelési módszerüket is ennek alapján állították össze. **Csoport eredményesen alkalmazta a meggyőzés módszerét, mely sokkal nehezebb, mint más módszer, hiszen ez a folyamat a leghosszabb ideig tartó nevelési technika. Többségében egyéni bánásmódot, foglalkoztatást igénylő fiatalokkal foglalkoztak 2016-ban.**

4-es csoport

Az elmúlt egy év nevelési időszaka rengeteg kihívás elé állította az előzet 4-es csoport pedagógus gárdáját mind a személyi változások, mind a fiatalok összetétele, mind a viszonylag magas csoportlétszám miatt. Ennek ellenére igyekeztek egy egységes csoportképet kialakítani az intézetünk struktúráján belül. Igyekeztek a csoport fiataljai számára egy nyugodt, empátikus, következetes nevelési elveken alapuló környezetet teremteni. Fő céljuk az volt, hogy nevelői munka eredményeképpen, az itt lévő fiatalok képességeinek figyelembe vételével hosszú távú fejlődést érjenek el a fiatalok személyisége terén, beillesztve őket a csoport, illetve az intézet tágabb környezetébe, annak mindennapi elvárásai, feladatai közé. Bár nem mindig volt zökkenőmentes a csoport élete, a célokat még is sikerült megvalósítani. Ennek ellenére ezt a munkát nem zárhatjuk le és nem szűkíthetjük le a beszámolóban tárgyalt időszakra, hanem további elkötelezettséget és mindennapos fejlesztést kíván, mindezt rugalmasan, a mindenkori sajátosságok és kihívások figyelembe vételével. **Olyan csoportlégkört sikerült kialakítaniuk, ahol a csoporthoz való kötődés élményét megélve, a fiatalok jól érzik magukat, a mindennapi tevékenységek sora, az elvárások kiszámíthatóvá váltak.**

5-ös csoport

A 2016-os évben is sok tapasztalatot gyűjtöttek, ebben az igen csak sajátos, **életkori specifikációra épülő csoportban.**

Legfontosabb pedagógiai, nevelési cél: olyan csoport légkör megteremtése, ahol **a fiatalok biztonságban érzik magukat, lehetőségek felkínálása, cselekedtető felfedezés sok új tapasztalat, élmény megélése által.** Megvalósulása állandóan változó és változatos

élményszituációk keretében lehetséges. Az egyedi igények, szociokulturális tényezők, magatartási és viselkedési zavarok, életkori sajátosságok figyelembevételével következetes hatásmechanizmus fölállítása. **Keresik, és észreveszik növendékeikben a jót, és ezekre alapozva, mintegy megerősítve őket, tervezik, és szervezik a fejlesztés, nevelés új irányait.**

Csak rugalmasan alkalmazkodva, kreatív megoldásokkal, újító szándékkal voltak képesek a megoldásokhoz közelebb jutni, maximálisan elfogadva az egyediséget. Nagy utat tettek meg idáig, de az út nem csak nehéz és fáradságos volt, hanem tapasztalatokkal és élményekkel teli, amit ezek a gyerekek mutattak meg. Továbbra is azon lesznek, hogy segíteni tudják ezeket a fiataloknak abban, hogy intézeti életükben az érték és normarendszert ne csak elfogadják, de képesek legyenek magukévá tenni és a sok törődésnek, fejlesztésnek köszönhetően jobb emberként tudják majd folytatni civil életüket a társadalomban, ahová esélyt kapnak általuk a visszailleszkedésre.

2016-ban bevezetésre került, új komplex foglalkoztatási formaként, az alkotó, fejlesztő meseterápiás foglalkozás, melynek segítségével a növendékek, a mesék csodálatos világán keresztül az emberi élettel kapcsolatos, fizikai, lelki, szellemi teendők összességével ismerkednek. A meseterápiás foglalkozásban a mese tudatos választása, az aktuális nevelési helyzethez, vagy személyes helyzethez, érintettséghez igazított. A mese egy részlete az életnek, tükör, amely segít megismerni a világot. Fejlesztésben nagyon komoly szerepe van, segít a gondolkodásban, megtanít elmondani egy történetet, a fantázia trenírozása, érzékszervek tapasztalása, belső képek aktivizálásával a vizualitás fejlesztésére alkalmas. A fiatalok által rendkívül kedvelt foglalkoztatási forma! Felkészülés szempontjából: átgondoltságot, a csoportról komplex ismereteket, alaposságot, hitelességet, szuggesztív személyiséget igényel.

6-os csoport

A csoport mindennapjaiban voltak „könnyebb” és „nehezebb” időszakok. Alapvető pedagógiai nevelési prioritásként a **nyugodt, kiegyensúlyozott, empátikus feladatmegoldást alkalmazták.** Több-kevesebb eredménnyel ez sikerült is, de ez a fiatalok összetételétől, személyétől függött. Ehhez elengedhetetlen volt a fiatalok érzelmi hangulati állapotának felmérése, és családi kapcsolatainak megismerése. Fokozott figyelem irányult a gyermekotthonokból érkezett fiatalokra. Az ő problémáinak megoldásához többször kellett pszichológus, mentálhigiénés szakember segítségét kérniük. Csoportos beszélgetéseknél visszatérő céljuk hogy, egyénileg is segítsék őket a pozitív, reális én-kép kialakításában, személyiségük megismerésében, esetleges átstrukturálásában és érzelmi viszonyulásaiknak rendezésében.

7-es csoport

A csoportban alkalmazott nevelési alapelvek, módszerek:

- **gyermekközpontúság;**
- **együttélési szabályok, értékek, normák közvetítése által szociális képességek fejlesztése;**
- egyéni nevelési terv alapján történő differenciálás;
- pozitív megerősítés, pozitív teljesítményelvárás;
- elfogadó légkör kialakítása, elfogadó közösség kialakítása;
- különleges és speciális ellátási szükségletek figyelembe vétele a nevelés során;
- felmerülő tanulási nehézségek esetén szükséges mennyiségű támogatás biztosítása;
- csoportos és egyéni beszélgetés, problémamegoldás biztosítása, tanácsadás, támogatás;
- a fiatalok aktuális fizikai-, érzelmi- és pszichés állapotnak kiemelt figyelemmel kísérése, állapotuk rendezése prioritást élvez, a csoportösszetétel ilyen szempontok szerinti áttekintése meghatározó a foglalkoztatás során;
- komplex értékelés a fejlődési potenciál figyelembe vételével, diagnosztikus, fejlesztő, és összegző értékelési formák alkalmazása;
- heti terv, tevékenységorientált fejlesztés, a mindennapi élet tevékenységeinek gyakorlása, együttműködés, kooperáció;
- a tevékenységek során a szociális tanulásban rejlő lehetőségek felhasználása;
- együttműködés szakemberekkel;

9-es csoport

A speciális képességzavarokkal, beilleszkedési zavarokkal küzdő, magatartás és tanulmányi nehézségekkel küszködő fiatalok képességeinek, motivációinak fejlesztése, rendszeres tanuláshoz való szoktatása, a csoport összetételét figyelembe véve -- kiemelt feladata volt a csoportnak. Több fiatal tett sikeres osztályozó vizsgát, akár több osztályból is. Sikerként könyvelhetjük el, hogy több növendék a csoportban tanult meg írni – olvasni – számolni. A foglalkozásokat meggyőzéssel motiválják, sikerélményhez juttatva erősödik önbizalmuk, ezáltal felismerik a tanulás fontosságát.

A **javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegében 3 csoport működik.** A javító 1-2. csoportokban vannak elhelyezve azok a fiatalok, akik mind magatartásuk, munkavégzésük alapján jogosultak lehetnek az intézet elhagyására akár felügyelettel (csoportos kimenő, vásárlás, külső program, versenyek, vetélkedők, stb.), akár felügyelet nélkül – kimenő, eltávozás, szabadság alkalmával.

A javító 3. csoport befogadó csoportként tevékenykedik, fogadja az előzetes részlegből vagy újonnan érkező javítóintézeti nevelést elkezdő fiatalokat. Néhány esetben ez a csoport fogadta be a kevésbé együttműködő növendékeket is. Ebben a csoportban eltöltött idő befogadási időszak végéig, vagy a magatartási problémák tartós, pozitív irányú változásáig tart.

2016-ban lényegesen emelkedett a részlegbe befogadottak száma, tartósan teljes kihasználtsággal működött a részleg. Az ítéletet kapó, vagy új befogadott növendékek

elhelyezését nem tudtuk megoldani. Az Alapító Okiratban rögzíttek alapján többször történt áthelyezés az EMMI Aszódi Javítóintézetébe.

1-es csoport

A 2016-os évet maximális, sőt néha ezt is túlhaladó létszámmal és intézményi szinten is jegyzett problémás fiatalokkal kezdték. A csoportban több gyámos fiatal volt, jó páran semmilyen családi kapcsolattal nem rendelkeztek. Ebből fakadóan jellemző volt a fiatalok közti eltérő érték és normarendszer, mely meghatározta a nevelési célkitűzéseket.

Az előző év gyakorlatából merítve, megpróbálták olyan módszert keresni, amely szervesen kapcsolódhat nevelési elképzeléseikhez. A cél az volt, hogy olyan korrigáló nevelési módszert találjanak, amely könnyedén elsajátítható, de mégis olyan, amely a **különböző képességekkel rendelkező fiatalokat egységes közösségé formálja. Mindenekelőtt azonban a pszichés státuszokkal foglalkoztak, mert ha az nincs rendezve, a közös munka nem jön létre.**

Volt egy rendszeresen külső iskolába járó fiatal is csoportban. Ez a helyzet eleinte nagy feszültséget keltett a többiekben, csak nagy odafigyeléssel, konfliktuskezeléssel és kommunikációs tréninggel lehetett a feszültséget feloldanunk. Ennek köszönhetően a fiatal behozta iskolai lemaradását és sikeres félévi, majd év végi vizsgát tett. Megjegyzendő, ez nem csak a nevelők, hanem a csoporttársai pozitív hozzáállásának is köszönhető. A fiatal jóval kevesebb időt töltött az intézetben, így kevesebb volt az elvégzendő feladat is részéről-ezt kompenzálva segített a gyengébb tanulóknak az iskolai tanulmányaikban.

Jelenleg egy **súlyosan egészség károsodott fiatal** ellátását kell megoldaniuk, akinek viselkedését, napi életvitelét jelentős mértékben meghatározza gége kanülje, amelyet azért visel, mert otthonában szennyezett kábítószer fogyasztott. Életéért sokáig küzdöttek az orvosok, többször kellett újraéleszteni, gégemetszést is végre kellett hajtani. Beszédje, inkább suttogása nehezen érthető, komoly odafigyelést igényel a felnőttek és társai részéről. Csoportos felkészítő, ismeretbővítő beszélgetések, foglalkozások által csoporttársai pozitív változáson mentek keresztül. Empatikusabbá, segítőbb szándékúvá váltak a fiatalok. A hatékony odafigyelésnek, foglalkozásoknak, felkészítéseknek köszönhetően Javító 1.-es csoport fiataljai kirívóan gyakran, kimagaslóan teljesítettek az elmúlt időszakban az intézeten belüli és intézeten kívüli rendezvényeken egyaránt.

2-es csoport

A csoportban elhelyezett fiatalok összetétele jelentősen átalakult, a korábban jellemző vezető pozícióra törekvő fiatalok helyét átvették a **kevésbé erőteljes személyiségű, viszont több odafigyelést igénylő, gyermeki tulajdonságokkal bíró fiatalok.** Ez egy teljesen más pedagógiai feladat elé állítja a csoportban dolgozó felnőtteket. A fiatalok délutáni foglalkoztatása így elsősorban az intézet körül történő karbantartási, kertészeti feladatok szervezésével oldható meg. Ezeket a feladatokat lelkesen, szívesen végzik.

A fiatalok szívesen képviselik intézetünket külső és belső kulturális, sport, tanulmányi versenyeken, fellépéseken egyaránt.

A délutáni irányított és szabadidő foglalkozások a napi- és heti rendnek megfelelően történtek. Ennek keretében – tanulószoba, közművelődési-, kreatív-, sportfoglalkozások, etikai, egyházi foglalkozások kerültek megtartásra. A délután során a csoportot megosztva – külön-külön felnőtt, vagy együtt az egész csoport foglalkoztatják. Lehetőséget biztosítanak az érdeklődésnek megfelelő tevékenységekre. Vannak kötelező jellegű – tanulószoba, sportfoglalkozás – és választható kategóriák – kreatív, dráma – foglalkozások is. Biztosítanak a fiatalok számára szabadidőt a levélírásra, más egyéb tevékenység folytatására is. Ezek a foglalkozások bár irányítottak még is kicsit „lazábbak”, kevésbé feszesek. Ekkor lehetőség adódik a kötetlen beszélgetésekre is, ahol a fiatalok jobban kinyílnak, elmondják gondjaikat, problémáikat.

A javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegben van lehetőség a csoportos kimenőkre is. Ezek az alkalmak szintén irányítottak – pl. kiállítás, Debrecen nevezetességeinek megtekintése, de lehet csak egyszerű séta, ismerkedés a környezettel, a közlekedési ismeretek elsajátítása, a tömegközlekedés megismerése. A reformátusegyház minden hónap utolsó csütörtökjén szeretettel várja fiainkat ige magyarázatra, majd pingpong, biliárd, darts, csocsó játékokra, megvendégelve bennünket szendvicssel, teával. Erre a foglalkozásra nagy érdeklődéssel mennek a fiatalok.

Új lehetőség a fiatalok számára a nyelvtanfolyam, ill. a Bölcs Bagoly Tanoda, valamint a Gólyahír délutáni foglalkozás, ahol az iskolai lemaradásokat segítő munkáltatással pótolják a lemaradásokat.

3-as csoport

A csoport feladatköre nem változott az előző évhez képest. Legfontosabb cél **az újonnan befogadott, valamint magatartászavaros fiatalok befogadása, konszolidálása, majd visszaillesztése, beillesztése általános csoportba.** Ebből adódóan olyan fiatalokat fogadnak be, akik szökésük, esetleg nem megfelelő időben-és módon történő visszaérkezésükkel súlyosan vétettek az intézet házirendje ellen. Valamint a beilleszkedési zavarral küszködő fiatalokat is fogadtak be, akik hátráltatták adott csoportjukban a pedagógiai munkát, csoporttársaik előmenetelét.

Mindezek mellett azonos fajsúlyú feladatként befogadási feladatokat is ellátnak, mellyel a javítóintézeti nevelés alapjait, elvárásait ismertetik meg a fiatalokkal, és megfelelő megatartást produkálva, legalább egy hónapot eltöltve a csoportban, egységes nevelői véleményezéssel, kihelyezhetővé váltak más általános csoportba. Jellemünkből adódóan az iskolai oktatás, és a munkafoglalkoztatás is csoporton belül történik.

A csoportra a magas szintű elvárás volt a jellemző minden területén. A növendékek folyamatos foglalkoztatása, az átfogó pedagógiai folyamatok karöltve a gondozási tevékenységekkel állandó egyre nagyobb elvárást támasztott a fiatalok irányába. Ebbe az állandó, részben kiszámítható folyamatba kapcsolódtak be az új befogadottak, akik a beilleszkedési idejük elteltével igyekeztek minél hamarabb felvenni a csoport napi ritmusát, és megfelelni az feléjük támasztott követelményeknek. A nevelői team egysége, az egységes követelményrendszer kevés kibúvót engedett az elvárások alól. A felmerülő problémákat

igyekeztek azonnal megbeszélni, lezárni. A fiatalok irányába azonnali tájékoztatást adni, a megfelelő pedagógiai célzatú büntetéseket érvényre juttatni.

Az előzetes részlegből 46 főt fogadtak be, akikkel az ott elkezdett pedagógiai munkát folytattuk tovább, míg a **29 előzetes fogvatartásban nem lévő** fiatallal az alapoktól kezdtünk dolgozni.

Aránylag sok fiatal érkezett társintézményeinkből, akikkel a szinte az alapoktól kellett kezdeni a személyiségfejlesztő, építő pedagógiai munkát. Pár fiatal olyan szintű személyiségzavarral, és magatartási problémával érkezett, hogy humán erőforrásainkat kellett átcsoportosítani a növendék megfelelő nevelési folyamatának biztosítása miatt.

A kihelyezéseket tekintve fontosnak, hogy az általános csoportokba olyan fiatalokat sikerült kihelyezni, akik egyfelől a javító 3-as szabályrendszerét, korrigáló, megelőző nevelését megtapasztalták, másfelől alkalmassá váltak arra, hogy a pedagógiai munkában együttműködőbbek legyenek.

Utógondozás

A törvényi szabályozás szigorította az utógondozás feltételeit. Így csak a véglegesen szabadult fiatalok esetében élhetünk ezzel a lehetőséggel. A nagyon nehéz élethelyzetben lévő, vagy külső iskolában/munkahelyen tanuló/dolgozó fiatal számára biztosíthatjuk. 2016-ban növendék nem kérte utógondozói elhelyezését.

3. 1.2. Pszichológiai és mentálhigiénés munka

Az intézetben élő fiatalok személyiségkorrekciójával kapcsolatos feladatok végzésében fontos szerepet kapott 2016-ban is a mentálhigiénés csoport munkája. A mentálhigiénés csoport munkája az idén is több területet ölelt fel:

Befogadási vizsgálatok

Az ún. pszichológiai vizsgálatok explorációs beszélgetést, személyiség, ill. intelligenciavizsgálatokat, s papír – ceruza tesztek tartalmaznak. A szakértői munkához standard tesztbattériával rendelkezünk, ezt használjuk minden gyermek vizsgálatához. Ebben található: az ösztönélet, az érzelmi élet megismerésére szolgáló személyiségtesztek, specifikus sérülési pontokat feltérképező vizsgáló eszközök, valamint intelligenciavizsgáló eljárások

Az első találkozás célja a bizalom alapköveinek lerakása, s a serdülőben lévő feszültség csökkentése. A 2016-os évben is tapasztaljuk a befogadási vizsgálatok kapcsán, hogy a beérkező fiatalok intellektusa egyre alacsonyabb szintű, s egyre több a magántanuló.

Egyéni terápiák vezetése

Ezek a problémától függően lehetnek pl: rövid, dinamikus terápia, szupportív (támogató) terápia, személyközpontú terápia, viselkedésterápia, krízisintervenció. Tapasztalataink szerint a terápiás módszerek közül a rövidebb terápiák az intézeti fiatalokkal hatékonyabban működnek, mint a hosszabb terápiás módszerek. A hosszú terápia – a kliens részéről kitartást, tudatosságot, néha kudarcátűrést is igényel, mely nem jellemző az intézeti fiatalokra. Ugyanakkor az előzetesben töltött idő előre nem kiszámítható hosszúsága is gátja a hosszú terápiák tervezésének.

Egyéni, terápiás jellegű, támogató beszélgetések

A fiatalokkal folytatott egyéni beszélgetések során (előzetes és javító csoportok) a következő jellemző problémákkal találkoztunk, melyek hasonlóak a tavalyi tapasztalatokhoz. Az egyéni beszélgetések alkalmanként a prevencióban is segítenek. Súlyosabb tünetcsoportot azon fiatalok esetében szoktunk felfedezni, akik intézetünkbe kerülésük előtt több hetet- akár hónapokat is börtönben töltöttek. Ezen fiatalok sokkal agresszívebbek, indulatosabbak. 2016-os évben több ilyen fiatal került hozzánk, így a mindennapokban érzékelhető feszültségi szint – esetükben - magasabb volt, s több indulati kitörés és agresszív megnyilvánulás volt jellemző.

Külön figyelmet igényeltek 2016-ban is az intézeti nevelt fiatalok, akiknek számában erőteljes növekedés figyelhető meg. Személyiségállapotuk sajátosságai mellett a családdal való érzelmi kapcsolataik is problémásabbak, kötődési nehézségek jellemzik őket.

Terápiás csoportfoglalkozások

A 2016-os évben nagyobb hangsúlyt fektettünk a csoportterápiás módszerek alkalmazására, mind az előzetes, mind a javító részlegben.

A **javító** részlegben a fókusz a társadalomba való visszailleszkedéshez szükséges szociális kompetenciák fejlesztésére került: konfliktuskezelés, kommunikációs készségek, asszertív készségek fejlesztése. A javító csoport 12 fővel, heti egy alkalommal – 3 hónapig működött.

Az **előzetes részlegben** a beilleszkedés elősegítése mellett az önismeret, a kreativitás, a társas készségek fejlesztése, az indulatkezelés és érzelemszabályozás kerültek központi helyre az egyik önismereti csoportban, míg a másik csoportban az életkori sajátosságok figyelembevétele mellett, s arra építve került sor az önismereti munkára – 16 év alatti fiatalok.

A foglalkozásokon használt módszerek: szituációs játékok, szerepjátékok, irányított beszélgetés, csoportmódszerek, kreatív feladatok stb. Tavasszal és ősszel került sor a csoportok indítására. A csoportok - csoportonként 3 hónapig, heti egy alkalommal, 12 fővel működtek.

Fejlesztő foglalkozások

A foglalkozások célja a személyiségfejlesztésen túl, az iskolai tanuláshoz szükséges képességek készségszintűvé válásának elősegítése a részképességek fejlesztése révén. A csoportok 3 hónapig 10-12 fővel működtek.

Szociometriai felmérések készítése

A szociogramok jól mutatják a csoport társkapcsolatait, ill. annak hálóját. Azt, hogy mennyire stabil a csoportszerkezet. Ezt az elemzést 3 havonta, vagy szükség esetén gyakrabban – meg is ismétlik, ezáltal a csoportok belső élete folyamatában is jól vizsgálhatóvá válik.

A jövőben nagyobb hangsúlyt szánunk a csoportos pszichológiai módszerek – mint terápiás eszköz alkalmazására. Terveink között több típusú és több életkorhoz megfelelő csoport elindítását tervezzük. Ehhez szükséges terápiás szoba kialakítása folyamatban van.

Jellemzések készítése

Elhelyezési értekezlet, felülvizsgálat, Intézeti Tanács, pszichiáter, elmeszakértői, rendőrség s egyéb írásbeli kérés esetén.

A gyermekvédelmi rendszerből érkező fiatalok esetén felvesszük a kapcsolatot az előző gondozási hellyel vagy gyámmal a szükséges előző vizsgálati anyagok és / vagy előző gyógyszeres terápiák megismerése céljából.

3.1.3. Családi kapcsolatok elemzése, családgondozás, kapcsolattartás

Az utóbbi években határozottan és számottevően nőtt azon növendékek száma, akik nevelésbe vett gyerekek. A védelembe, majd nevelésbe vétel mögött az leggyakrabban az elhanyagoló szülői attitűd, a gyermek deviáns viselkedése, hibás családi modellek, szocializációs defektek, a család deprivált helyzete áll. Következménye, hogy ezen növendékek zöme, a javítóintézetbe kerülését követően nehezen, vagy esetleg nem tudja fölvenni a kapcsolatot szeretteivel, hiszen kint sem voltak napi kapcsolatban. Több esetben a gyermekvédelmi gyámok, családgondozók segítségét kell igénybe venni, az érdektelen szülők, családtagok felkutatására. A védelembe vett gyerekek családi kapcsolatai lazák, sok esetben felszinesek, és esetlegesek. Azért mert korábban sem tudtak a szülők adott esetben családként funkcionálni, így ezek a fiatalok érzelmileg, és értelmileg is éretlenek. Komoly hátrányokkal és hiányosságokkal érkeznek intézetünkbe. Ezeket a gyerekeket személyesen ritkán látogatják, vagy alig, az is öröm, ha levél útján, és telefonon keresztül sikerül kapcsolatban lenni a családdal. A gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyerekek javítóintézetbe kerülésük előtt a szökést választják, és ezzel együtt a csavargást. A családban nevelkedett gyerekek helyzete jobbnak tekinthető, az ő esetükben többnyire utolérhető a család. Családdal

rendelkező fiatalok iránt általában érdeklődést mutatnak családtagjaik, a törődés bizonyos mértéke fellelhető.

Családgondozás, kapcsolattartás

A befogadó beszélgetések fölvételekor egyértelműen kiderül, hogy intézetünk lakóinak többségénél, családgondozó segítette a család életét. Támogatjuk, és szorgalmazzuk a növendékek érzelmi életének stabilitása érdekében tett, bármilyen törvény által engedélyezett kapcsolattartási formát. A családi kapcsolatok tökéletesen leképeződnek a kapcsolattartásban is. Ok-okozatként működik. Gyermekvédelmi szakellátásból érkező gyerekeknek egyáltalán nincs értékelhető kapcsolattartása a családjukkal, vagy ha van, abban az esetben az laza, és esetleges. Ezekhez a gyerekekhez soha nem jönnek el személyes látogatásra, esetleg hitegetik, hogy eljönnek, vagy még az sem. A gyámjaikkal való kapcsolattartásuk sem megfelelő, úgy tűnik, mintha ezeket a gyerekeket, amíg intézetünk lakói, a korábbi gyermekvédelmi háló nem fedné le. A családból érkezett növendékek kapcsolattartása családtagjaikkal túlnyomó részt rendezett. Itt leginkább az anyagiak hiánya tapasztalható, valószínűleg ide vezethető vissza, hogy a havonkénti két látogatással egyáltalán nem tudnak élni. A telefon, a levél útján való érdeklődés sok gyereknél akadozott.

Félévente írásban tájékoztatjuk a törvényes képviselőket (szülő, gyám) a növendékek aktuális állapotáról, az egyéni nevelési tervben rögzített célkitűzések megvalósulásáról. E tájékoztató levélben a nevelő, pszichológus, orvos, oktató- és munkaoktató nevelő írja le tapasztalatait. E jelzéseket szívesen fogadják a hozzátartozók.

2016-ban **családi konzultációt** több esetben tartottunk. Kiemelt figyelmet kapott azon javítóintézeti nevelt növendékünk, aki külső iskolában folytatta tanulmányait és megerősítésként, olykor problémák esetén szükségessé vált a szakértői team, az osztályfőnök és a szülő együttgondolkodása.

Szülőértekezlet formában a Bölcs Bagoly Tanodai Programban részt vevők hozzátartozóival tartottuk a kapcsolatot.

Továbbra is **családlátogatást** végez az utógondozó kolléga, minden családból érkező javítóintézeti nevelt esetén, ahol hasznos információkat kapunk a családról, és kialakul az együttműködést segítő kapcsolat család, növendék, javítóintézet vonatkozásában.

3.1.4. Engedély nélküli eltávazások megelőzése, szökések kezelése

Az **engedély nélküli eltávazások megelőzésének pedagógiai folyamata** az intézetbe fogadás pillanatában kezdődik, különbséget feltételezve, illetve téve intézetünk előzetes részlegéből, és a nem onnan érkezők között. Alapvető feladat a fiatalok reintegrációs nevelésében a beillesztési, beilleszkedési időszakukban történő megfelelő tájékoztatás intézetünk működési rendjéről, szabályrendszerünkről, házirendünkről, a közösségi élet normarendszeréről. A felvilágosítással szorosan összefügg a jogállásuk tudatosítása.

Ez magában foglalja:

- az intézetünk elhelyezkedését a nevelési, és büntetés-végrehajtási rendszerben,
- a szabályszegés intézeten belüli, és jogi következményeit,
- a növendék helyzetét, lehetőségeit ebben a rendszerben.

Abban az esetben, ha a növendék az előzetes részlegünkől kerül befogadásra a jogerős részlegbe, a preventív „megértető” és „meggyőző” munka, jelentős részét már az előzetes részlegben elvégzik:

1. formálisan: csoportos beszélgetések, foglalkozások keretében felvilágosító tájékoztatás, („megértető”);
2. informálisan: a fiatalok látják, tapasztalják társaik példáját pro- és kontra, illetve következetesen és pontosan működtetjük a biztonsági rendszerünket („meggyőző”).

Ez a fajta pedagógiai munka folytatódik a javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegben, kiegészülve azokkal a fiatalokkal, akik nem intézetünkben töltötték előzetes fogva tartásukat.

Kiemelten figyelünk az együttműködés fontosságának hangsúlyozására, hasznosságának bizonyítására, a bizalom széleskörű kiépítésére. Ennek karakteres része a javító részlegben a befogadást követő környezettanulmány elvégzése, mellyel a kapcsolattartás előkészítésén túl a családi együttnevelés és a családgondozás alapjait tesszük le. A környezettanulmány készítése folyamán a kollégák pontos felvilágosítást adnak a fiatal helyzetéről, valamint az eltávozás szabályairól, megszegése esetén a büntetési módokról.

Mindezekért a javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegen egy speciális pedagógiai feladatokkal ellátott csoport működik, melyben az újonnan befogadott és a szökés miatt fegyelmi eljárás alá vont, illetve más beilleszkedési, együttműködési problémával küzdő fiatal is elhelyezésre kerülhet. A csoport fő feladata a bizalmi alapokon nyugvó, széleskörű együttműködés kialakítása, elmélyítése.

Azok a fiatalok, akik szökésből, nem megfelelő kinti magaviselet miatt, vagy nem megfelelő állapotban érkeznek vissza, nevelőtestületi döntés értelmében, szökés, súlyos, intézeten kívül elkövetett vétség miatt fegyelmi határozattal visszakerülnek a speciális feladatokat ellátó csoportba.

Kimenő, eltávozás, szabadság esetén, ha késik a fiatal és nincs megfelelő információnk, felvesszük a kapcsolatot a szükséges személyekkel, (szülő, gyám, rokon, sokszor maga a fiatal) és igyekszünk megoldani a visszatérés elé gördített problémát. Ebben az esetben a fiatal sokkal szigorúbb elvárási mérték alá esik, és csak a tőle telhető maximális megfelelés után kerülhet ki ismét más csoportba. Ezáltal az általános csoportok feladata, hogy az elért eredményeket szinten tartsa.

A **szökések kezelési protokollja** – a vonatkozó jogszabályi kötelezettségeken túl – a pedagógiai és pszichológiai tennivalók köré csoportosul. A nevelő és pszichológus közösen, vagy külön-külön is felderíti a szökés okainak hátterét, majd cselekvési tervet készít a kiváltó okok csökkentésére, illetve lehetőség szerint megszüntetésére. Fontos, hogy a növendék ne a

cselekedete miatti büntetésen lássa a hangsúlyt, hanem a kiváltó okok lehetőség szerinti megoldásán, a pozitív megerősítésen.

3.1.5 Függőségek kezelése, megelőzése

A befogadó csoportban töltött idő alatt megtörténik a fiúk részletes fizikális vizsgálata és anamnézis felvétele. Utóbbi felvétele során az orvos tájékozódik nem csak korábbi betegségeiről, műtétjeiről, szakorvosi vizsgálatairól, esetleg panaszairól, de családjáról, **életrajzáról**, saját egészségéről való véleményéről. Utóbbiak mentálhigiénés munkánk szempontjából fontosak. Ugyanakkor az alapos anamnézis felvétel ráirányíthatja figyelmünket az intravénás drogos múlt egyik brutális szövődményére, a közös tű használatából eredő Hepatitis C fertőzöttségre. Az utóbbi 3 évben – mióta kifejezett figyelmet kapott részünkről a kórkép – 30, intézetünkbe kerülő, drogot intravénásan is használó, laborvizsgálattal magasabb májenzim értékekkel rendelkező fiatalot utaltunk be speciális májszakrendelésre, ahol 11 esetben igazolódott feltételezésünk. Közülük 2 fiatalnak meg is kezdődött intézetünkben való tartózkodása során az antivirális kezelése. Hét illetve 2 hónapig kapták a kombinált kezelést szakambulanciai felügyelet alatt. Sajnos intézetünkben családjukhoz való távozásuk után szakambulanciai kontrollra sem jelentkeztek többször. A kiszűrt és büntetés végrehajtási intézetbe távozott fiatalok ellátó intézményét tájékoztattuk levélben a fertőzöttség fennállásáról, és kértük ellátásukat. Beszámoló írásakor intézetünkben 1 fő pozitív vizsgálati eredménnyel igazolt Hepatitis C vírussal fertőzött fiatal van.

Csoportszinten az egészségügyi részleg munkatervének mellékletében felsorolt témákban voltak **interaktív beszélgetések** a délutáni foglalkozások idején. Ezeket gyakran aktualizáljuk egy csoporttag betegsége idejére, aki felvállalja, és nem titkolja pl. nemi beteg fertőzöttsége tényét. Így megközelítve a témát a „tanulság” sokkal hatékonyabb. 2016. évben 144 alkalommal találkoztak intézetünk fiataljai csoport szinten egészségügyi prevenció foglalkozások során a részleg munkatársaival.

A 18. életévüket be nem töltött fiatalok számára tiltott a dohányzás. Mivel bekerülésük előtt többségük dohányzott, fontos a dohányzásról való leszokásra sarkallni a fiúkat. Különösen nehéz feladat ez egy hátrányos helyzetű, antiszociális, bűnelkövető fiatalokat nevelő intézményben. Kitartó munkánkat mégis siker koronázza. Nem büntetéssel, hanem kilátásba helyezett elismeréssel érjük el célunkat. Intézetünk igazgatójának írásbeli dicsérete a nagykorúságukat betöltő és továbbra sem dohányzó fiataljaink számára nagy lehetőség, méltó csábítás. 2016-ös évben 6 fiatalot részesíthettünk az előzetes fogva tartottak közül ilyen dicséretben.

Az egészségtudatos életre nevelést segítő programokat több sikeres pályázatba is sikerült becsempészni. Még 2015-ös évben sikeresen pályázott az egészségügyi csoport a Debreceni Drogambulanciával egy 5 intézményt átfogó Hepatitis C szűrésre, és a veszélyeztetett fiatalok terápia megszólítására. A program 2016 januárjától júniusáig valósult meg.

Egyéb prevenció programjaink 2016-ban:

- „PITE” érzékenyítő program
- Drog prevenció csoportok, együttműködve a Függhíd Egyesülettel és a Szertelen Egyesülettel
- Forrest futás, Kenézy Gyula Kórház szervezésében
- Zacher Gábor előadása

3.1.6. Oktatás és képzések, munkafoglalkoztatás

3. 1.6.1. Munkafoglalkoztatás

Az előzetes fogvatartásukat töltők tekintetében a Debreceni Javítóintézet **négy műhely** helyszínen **biztosítja a délelőtti munkafoglalkoztatást**: varroda-, kerámia-, és két kreatív műhelyekkel. (A kosárfonó műhely tevékenységét az év folyamán megszüntettük a szakoktató kolléga távolléte miatt.) Az ott folyó foglalkoztatás elsődleges célja a Szakmai Programunkban megfogalmazott nevelési célok elérése, természetesen szoros együttműködésben a javítóintézet egyéb nevelési színtereivel. A **javítóintézeti nevelésüket** töltők részlegében a munkafoglalkoztatás elsődleges feladata a **kertészeti tevékenységek** ellátása (állatgondozás, növénytermesztés, parkgondozás). Részt vesznek még fiatalok a **konyhai- és mosodai kisegítő feladatok** ellátásában, valamint külső helyszíneken ellátott **társadalmi tevékenységekben** (faültetés, emlékhelyek gondozása, kórház parkjának takarítása, stb.)

Kerámia

Az előzetes részleg munkafoglalkoztatásának egyik színtere a kerámia tanműhely. Az ott munkafoglalkoztatáson részt vevő fiatalok - alapképességeiket és iskolai végzettségüket figyelembe véve - oktatása kezdő-, középhaladó-, és haladó szinten történik. Kiemelt alapelv a személyiségfejlesztés, a művészi tehetség kibontakoztatása.

2016. év túlnyomó részében a 10 fő fölötti létszám volt a jellemző. A magas létszám ellenére a dicséretes és megrovások aránya pozitív képet mutat (122 szakoktatói-, 24 otthonvezetői-, 12 igazgatóhelyettesi dicséret; emellett 12 szakoktatói-, és 6 otthonvezetői figyelmeztetés). 14 fiatal tett sikeres jártassági vizsgát és 2 fiatal tanfolyami vizsgát.

A fiatalok saját munkáikon keresztül megismerkednek az agyagformázás technikáival, a fazekasság, a kerámia és a szobrászat alapjaival. Az ősi mesterek nyomdokain haladva felelevenítjük a régi fogásokat, használjuk a népi fazekasság elemeit, készítünk kézzel és korongon mázas és mázatlan használati dísz tárgyakat, megismerkednek az agyagdíszítés rejtjelmeivel.

A fiatalok nagy része igényli a játékos, vizuális ismeretszerzést, a manuális tevékenységet, az alkotási lehetőséget. Ezen foglalkozások fejlesztik az önálló gondolkodást, az értékítéletekre való képességet, valamint az esztétikum iránti igényt. Elősegíti egy kreatív személyiség kialakulását. Az oktatás egyik legfontosabb szempontja valahonnan-valahova eljutni, az ismeretanyag fokozatos egymásra építése.

A nyugodt együttműködés feltétele a szoros együttműködés a fiatalok nevelőivel, tanáraival. Fontos a felmerülő problémák, a fiatalok számára a lehető legjobb, közös megoldása. Nagy segítség ebben az elhelyezési értekezleteken történő egyedi esetmegbeszélések és javaslatok megvitatása.

2016-ban is megpróbált a kerámia tanműhely tevékenyen részt venni az intézet gazdaságos működésében: külső bedolgozói munkák, belső felhasználásra készült ajándéktárgyak, vásárokon való részvétel, a fiatalok részére értékesített tárgyak.

2016.01.18.-03.31. között a Nemzeti Tehetség Program sikeres pályázatát valósítottuk meg, "Ügyes kezek" komplex tehetséggondozó program a népi mesterségek mentén címmel.

Varroda

Az előzetes részleg munkafoglalkoztatásának egy másik, nagy hagyományokkal rendelkező műhelye a varroda. A műhely létszáma egész évben magas volt, az iskolai vizsgák idején gyakori volt a 12 fő. A magas létszám ellenére fontos szakmai célkitűzés volt a balesetmentes és biztonságos munkavégzés biztosítása.

A műhelyben foglalkoztatott fiatalok írásbeli dicsérteinek és figyelmeztetéseinek aránya pozitív elmozdulást mutattak: 89 szakoktatói, 7 otthonvezetői, 4 igazgatóhelyettesi dicséret mellett csupán 5 alkalommal született szakoktatói figyelmeztetés, 1 alkalommal szakoktatói megrovás, és 1 alkalommal pedig igazgatóhelyettesi figyelmeztetés.

Szakmai téren gépi varrásból 2 fő, keresztszemes hímzésből pedig 10 fő tett jártassági vizsgát.

Az oktatás célja, hogy a fiatalok az elméleti oktatást követően megismerkedjen a varrodai technológiákkal gépi varrás tekintetében, illetve a keresztszemes vagy gobelin hímzés technikájával. A foglalkoztatások során ismeretekhez jutott, olyan jártasságai, készségei és tulajdonságai alakultak ki, melyek elősegíthetik reszocializációjukat.

A varrodában kétféle tevékenység folyt: gépi varrás, illetve keresztszemes vagy gobelin hímzés. Mindkét fajta tevékenység elméleti és gyakorlati részből tevődött össze. A fiatalok műhelybe kerülésekor felmérve képességüket döntött el, hogy melyik területen lehet nagyobb sikerélményük, mely majd motiválja őket a későbbiek során. A saját kézzel készült, esztétikus munkadarabokkal örömet okoztak szeretteiknek, ezáltal nő önbecsülésük.

Tanműhely elsődleges feladata az intézet fiataljai részére készített bermudák, tornanadrágok varrása, ágyneműk, pólók, pizsamák, munkásruhák, kabátok javítása, valamint az intézet konyhájának részére asztalterítők és kötények készítése és javítása volt. Továbbá 2016-ban a

debreceni és nagykanizsai intézet zászlórúd tartójára új nemzeti- és fekete színű zászlókat varrtak, valamint ünnepségre nemzetiszínű koszorút készítettek élő virágból.

Tavasszal az „Ügyes kezek” pályázaton részt vevő fiatalok a régi technikákat továbbfejlesztve, valamint új technikák (szálbefűzéses hímzés, foltvarrás) bevezetésével igazán színvonalas és igényes munkadarabokat készítettek, melyekből kiállítást rendeztünk.

Intézeti feladatok elvégzése érdekében a varroda más tanműhelyek munkáját is segítette az elmúlt évben: az asztalos műhely részére az ágyak javításához lepedőket, a kosárfonó tanműhelyben készített szennyes kosárba, bevásárlókosárba bélést készítettek, és a kerámia tanműhelyben készült hűtő mágnes díszítettek a varrodában tevékenykedő fiatalok. Az intézet női dolgozói számára Nőnapra Patchwork technikával tűpárnákat varrtak, november-december hónapban szép számmal készítettek kegyeleti koszorúkat és karácsonyi asztali díszet, melyet többnyire a fiatalok vettek meg s adtak ki szeretteiknek ünnepi ajándék gyanánt.

Kreatív (bedolgozó) munka

A kreatív (bedolgozó) munkát két műhelyben (kreatív I.; kreatív II.) végzik a fiatalok. A műhelyek tárgyi feltételei folyamatosan biztosítottak voltak az elmúlt esztendőben. Ez részben annak köszönhető, hogy a munkát biztosító vállalkozó mindent megtett azért, hogy az itt folyó tevékenység folyamatos legyen. Az intézettel együttműködő vállalkozó partner biztosította az alapanyagokat, és a gyártáshoz szükséges eszközöket, szerszámokat, melyeket rendszeresen karbantartott. A kreatív műhelyek másik tevékenységéhez, a kézműves foglalkozások során felhasznált alapanyagokat és eszközöket pedig az intézeti forrásból biztosítottak voltak.

Kreatív I.

A műhelyben az előzetes fogvatartásukat töltő fiatalok tevékenykednek a délelőtti munkafoglalkoztatás keretén belül. A csoport létszáma, az éves átlagszámítás szerint kb. 11-12 fő, akiknek átlagéletkora 17 év. 11 fős, és afeletti létszám ellenére, a havi értékelés alapján, a dicséretek egyre növekvő száma, pozitív tendenciát mutat: szakoktatói dicséretben 61 alkalommal, otthonvezetői dicséretben 5 alkalommal és igazgatóhelyettesi dicséretben 4 alkalommal részesültek a műhelyben dolgozó fiatalok. Ugyanakkor szakoktatói figyelmeztetésben 10 alkalommal, szakoktatói megrovásban 1 alkalommal és otthonvezetői megrovásban szintén 1 alkalommal volt szükséges figyelmeztetni a műhely résztvevőit.

A műhely 2016-ban pozitív évet zárt. A fiatalok magatartása, a mindig előzetesen ismertetett szabályok, elvárások és azok következetes betartatása, számonkérése következménye képen, jelentősen javult. Minimálisra redukálódtak a fiatalok közötti konfliktusok, mert megtanulták, hogyan lehet egymást elfogadni, és hibáit megfelelően tolerálni. Probléma esetén, azok csoportos vagy egyéni megbeszélésével és azonnali kezelésével nyugodt, biztonságos légkör alakulhatott ki, mely elsősorban a bizalomra épül. Javult a munkához való hozzáállásuk,

szorgalmuk, amit igyekeztem, bekapcsolódva a munkába személyes példamutatással elérni. Képesé váltak a közös cél érdekében összefogni, és háttérbe szorítani egyéni érdekeiket. A kézműves tevékenységek során, fejlődött kézügyességük, szabadon szárnyalhatott fantáziájuk és kreativitásuk. Örömmel töltötte el őket, amikor közös munkájukért, vagy egyéni alkotásaikért dicséretet kaptak, és amikor szeretteiket egy-egy maguk által készített ajándékkal lephették meg. Azok a sajátos nevelési igényű fiatalok, akik gyengébb képességeik miatt az iskolai oktatás, illetve egyéb foglalkozások során kevésbé voltak sikeresek, a kreatív tevékenységek során sikerélményekhez juthattak. A rendszeres egyéni és csoportos értékelések következménye képen, képesé váltak reálisan értékelni munkájukat és magatartásukat akár napi, akár havi szinten is. A pozitív irányú fejlődést nemcsak a dicséretetek növekvő száma, de a termelékenységi mutatóink is tükrözik.

Kreatív II.

Az előzetes fogvatartást végrehajtó részleg speciális, valamint a javítóintézeti nevelést végrehajtó részleg 3-as csoportjainak munkafoglalkoztatásának helyszíne a kreatív II műhely. Mindkét kiemelt nevelési feladatot ellátó csoport munkafoglalkoztatását ugyanaz a szakoktató kolléga végzi váltott napokon A feladatellátás személyi- és tárgyi feltételei biztosítottak voltak 2016-ban, munkát szintén az intézettel együttműködő vállalkozó biztosított egész év folyamán. Fő feladatok: dossziékészítés (hajtogatás és ragasztás), valamint szaloncukor akasztók gyártása volt.

A javító 3-as csoportban szinte egész évben magas létszám, míg a speciális csoportban az átlagos létszám volt jellemző az év folyamán. Legfontosabb szakmai célkitűzés a korrekciós nevelés, természetesen maximálisan együttműködve a nevelési csoportokkal és az egyéb nevelési folyamatban részt vevő kollégákkal.

A kiemelkedő speciális feladatot ellátó csoportokban folyó munkafoglalkozások célja továbbá, hogy a fiatalokat kitartó munkára neveljük, fejlesztjük az esztétikai érzéküket és koncentrációjukat, növeljük monotónia tűrésüket és problémamegoldó képességüket. Ezen célok elérése tekintetében is sikeres évet zártunk 2016-ban.

Kertészet

A javítóintézeti nevelésüket töltő növendékek délelőtti munkafoglalkoztatásának legfontosabb színtere a kertészet, ahol két szakoktató szakmai irányításával valósul meg a foglalkoztatás.

A téli, tavaszi időszakban átlagosan 10-12 fő foglalkoztatása valósult meg, a nyári időszakban gyakran 18-20 fő teljesítette feladatait a tanműhelyben. A csoportba érkező új fiatalok beillesztése, valamint az ideiglenes elbocsátás, vagy végleges távozókat motiválása sokszor különböző foglalkoztatási képet eredményezett. Ugyanakkor a napi feladatok elvégzése mellett tehát szükségszerűen meghatározó volt a pedagógiai- és nevelési szempontok teljesülése.

A 2016-os év jelentős változásokkal indult, egyebek mellett a szakmai feladatok személyenkénti elosztásra kerültek, valamint a foglalkoztatott fiatalok munkaterületenkénti feladat meghatározására is sor került. A napi munkavégzés kapcsán ugyanakkor bebizonyosodott, hogy az előbbi felosztás nem eredményes, sőt a csoportkohézió megbomlását eredményezte, ami indokolta azt, hogy folytassuk az előző évek gyakorlatát. Komoly szakmai kihívást jelentett az elmúlt évben az is, hogy egyre több, a határokat feszegető, speciális nevelési igényű fiatal tartózkodott egyszerre a foglalkozásokon.

2016-ban kertészeti ismeretekből sikeres jártassági vizsgát 12 fő tett, sikeres tanfolyami végzettséget pedig 3 fő szerzett. A kertészet tanműhelyben a tavalyi évben rendkívüli esemény nem történt.

A javítóintézeti nevelésüket töltő fiatalok közül – az arra mentálisan és fizikálisan is alkalmas növendékek – **konyhai kisegítő munkát** végeztek az intézet főzőkonyháján. Az ő foglalkoztatásuk tekintetében kiemelt nevelési célunk volt egy komplex kisegítő munka bemutatása és tapasztalása, valamint a munkára nevelés mellett egyéb nevelési célok érvényesülése.

Az intézet mosodájában dolgozó mosónő munkáját - a feladattól függően - is segítette javítóintézeti nevelését töltő növendék.

3.1.6.2. Oktatás

A javítóintézetben működő belső iskola oktató-nevelő munkáját főállású pedagógusok végezték az intézet igazgatóhelyettesének közvetlen irányítása alatt. Feladatuk a javítóintézetben elhelyezett fiatalok számára az ismeretek-, az alapképesség- és alapkészségbeli hiányosságok pótlása, a felzárkóztatás, a társadalmilag meghatározott szükséges tudásminimum elsajátíttatása, a tanulmányi előmenetel segítése, biztosítása a tantervi követelmények teljesítésével, olyan képességek és készségek kialakítása, amelyek lehetővé teszik legalább egy szakma elsajátítását.

Személyi feltételek

2016-ban a személyi feltételek adottak voltak az oktató-nevelő munka elvégzéséhez. Az iskolai munkaközösség 11 fővel indult (1 fő gyógypedagógus-, 1 fő fejlesztőpedagógus, tanítók, általános- és középiskolai tanárok.) Év közben személyi változások nem történtek. A szabadságok, egyéb távollétek miatti helyettesítést a munkarend átszervezésével, a tanulócsoporthoz összehívással rugalmasan megoldottuk.

Tárgyi feltételek

Az oktatáshoz, a kiegészítő tevékenységekhez a tárgyi feltételek elégséges szinten biztosítva voltak.

- A tanításhoz szükséges író- és irodaszerek igénylése, megvásárlása – az anyagi lehetőségeknek megfelelően – tervszerűen és időben megtörtént. Segítséget jelentett a Nemzeti Tehetség Program pályázatán elnyert összegből vásárolt eszközkészlet, melyet

jól hasznosítottunk az oktató-nevelőmunka valamint a játékos- és fejlesztő foglalkozások alkalmával.

- Berendezések, tankönyv- és taneszköz készlet kiegészítésére, újítására, pótlására, cseréjére központi költségvetésből nem volt lehetőség, ezért fokozottan kellett ügyelni ezek megóvására.

Tanulói létszámváltozások (zárójelben az előző évi adatok)

	Előzet	Javító	Összesen
2016. 01. 01-én jelen volt:	74 fő (84 fő)	31 fő (36 fő)	105 fő (120 fő)
2016. 01. 01.-12. 31. között érkezett:	133 fő (118 fő)	85 fő (67 fő)	218 fő (185 fő)
Összesen az oktatásban részt vett:	207 fő (202 fő)	116 fő (103 fő)	323 fő (305 fő)
2016. 01. 01.-12. 31. között távozott:	139 fő (128 fő)	75 fő (72 fő)	214 fő (200 fő)
2016. 12. 31-én jelen volt:	68 fő (74 fő)	41 fő (31 fő)	109 fő (105 fő)

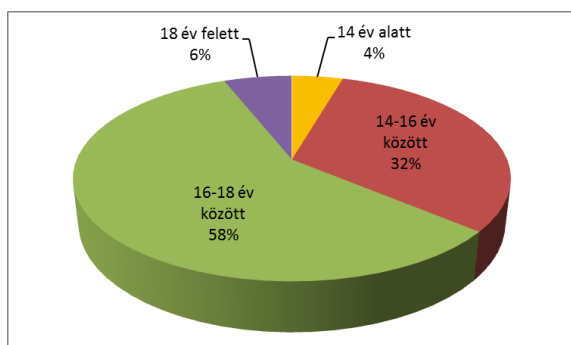
2016-ban az egyes tanulói létszámok csupán néhány százalékkal változtak, azonban lényeges változás a javító részleg létszámnövekedése: 32%.

Helyzetkép

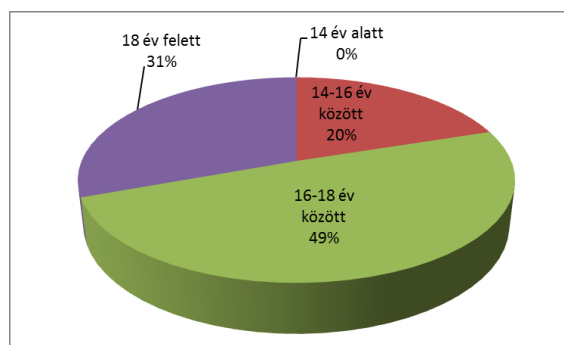
1. Életkori megoszlás beérkezéskor

A 2016.01.01–12.31. között befogadott 133 fő előzetes és 85 fő javító fiatal az alábbi helyzetképet mutatja: (zárójelben az előző évi adatok)

Életkori megoszlás az Előzetes részlegben

Életkori megoszlás a Javító részlegben

Az átlag életkor az előzetben 16,3 év (16,2), a javítóban 17,1 év (17). A tavalyi évhez képest ez nem változott, azonban lényeges eltérés mutatható a javító részlegben a 18 év felettek között, ami több mint kétszerese az előző évinek.

	Előzet	Javító
14 év alatti:	6 fő (7 fő)	0 fő (0 fő)
14-16 év közötti:	42 fő (45 fő)	17 fő (16 fő)
16-18 év közötti:	77 fő (60 fő)	42 fő (40 fő)
18 év feletti:	8 fő (6 fő)	26 fő (12 fő)
Összesen	133 fő (118 fő)	85 fő (67 fő)

A két részlegben összesen a fiatalok 70%-a betöltötte a 16. életévét az intézetbe kerülése előtt, így a tankötelezettségük megszűnt, tanulmányaikat csak a felnőttoktatásban, vagy Híd programban folytathatják. Az a tapasztalat, hogy tanulmányaikat nem folytatják, el sem mennek beiratkozni, kihullnak az oktatási rendszerből. Intézetünkben újra bekapcsolódhatnak az oktatásba.

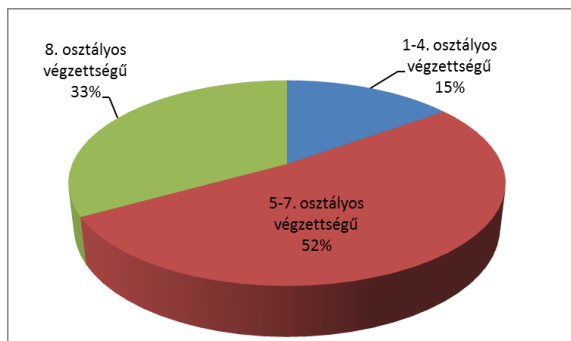
2. A tanulók iskolai végzettsége beérkezéskor (zárójelben az előző évi adatok)

A két részlegben összesítve az adatokat alsó tagozatos végzettséggel érkezett 12 %, 5-6-7. osztályos végzettséggel 51 %, tehát nincs 8. osztályos végzettsége a tanulók 63 %-ának. A 8. osztályt végzetek többsége megrekedt a 9. évfolyam megkezdésénél, s csak néhányan jutnak el a 10. évfolyamig.

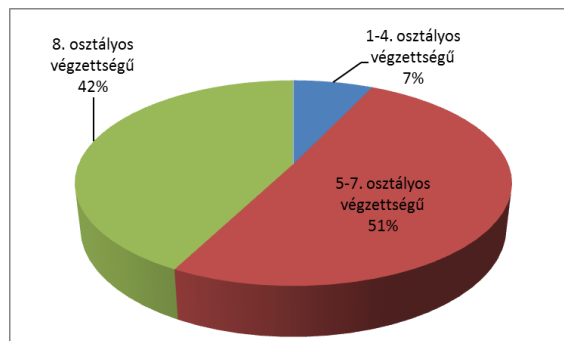
	Előzet	Javító
1-4. osztályos végzettséggel:	20 fő (15 fő)	6 fő (6 fő)
5-6-7. osztályos végzettséggel:	69 fő (66 fő)	43 fő (32 fő)
8. osztályos végzettséggel:	44 fő (37 fő)	36 fő (29 fő)
Összesen:	133 fő (118 fő)	85 fő (67 fő)

A beérkezettek átlagos végzettsége mindkét részlegben 7. osztály. Közülük SNI-s 52 fő.

Iskolai végzettségek az Előzetes részlegben

Iskolai végzettségek a Javító részlegben

A két részlegben az iskolai végzettségek ebben az évben nem nagyon különböznek. A Javítóban valamivel magasabbak, mert a fiatalok egy része a mi intézetünk előzetes részlegében szerezte végzettségét, s újonnan érkezettként szerepel a javító részleg statisztikájában.

Önmagában azonban sem az életkor, sem az iskolai végzettség számadatai nem tükrözik a jellemzően sok szélsőséget. Tanulóink átlagosan 3-4 évvel túlkorosak, de van közöttük 17-18 éves 3-4. osztályos is, akiknek a lemaradása 7-8 év. Továbbra is magas azoknak a tanulóknak a száma, akik életkorukhoz, iskolai végzettségükhöz képest óriási lemaradással küzdenek. Egy részük dokumentáltan sajátos nevelési igényű, – 2016-ben az mindkét részlegben az érkezett fiatalok 24%-a, amely 33%-kal magasabb mint az előző évben – de a tanulók többségénél a szakértői vizsgálat elmaradt, így korábban normál oktatási rendszerben vettek részt, viszont a képesség- vagy részképesség zavarok, a tanulási zavar ugyanúgy fennállnak

náluk. Részükre gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus közreműködésével sajátos oktatási rendszert biztosítunk.

Felmérések

A beérkező tanulók felmérése a korábbiakhoz hasonlóan történt. A tudásszint mérése tantárgyanként a dokumentált iskolai végzettségnek megfelelő osztályfokon történik, majd megállapításra kerülnek a hiányosságok, a lemaradás foka, az esetleges képesség-, készségbeli hiányosságok. Az eredményeket a felmérő pedagógusok rögzítik, majd értékelik.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a tanulók tényleges tudása messze elmarad a dokumentált iskolai végzettségtől. Van analfabéta, félanalfabéta, tanulási zavarral, dyslexia,- dysgraphia- és dyscalculiával küzdő, tanulásban akadályozott, és olyan ép értelmű, 5-6-7-8-9. osztályos végzettségű tanuló, aki az alapképességekkel nem rendelkezik, tantárgyi tudása minimális. A felmérések eredményei azt mutatják, hogy a tanulók tényleges tudásszintje átlagosan 2-3 évvel marad el a dokumentált iskolai végzettségtől, többségük az írás-, olvasás-, számolás nehézségeivel küzd.

A tanulók elhelyezése tanulócsoportokban

Az iskolai végzettség, a tudásszint, a fiatalok mentális állapota és a tanulói létszámok függvényében szerveződtek a tanulócsoportok. A tanulási zavarral, egyéb problémákkal küzdő sajátos nevelési igényű tanulók kisebb létszámú 6-8 fős csoportokban, míg a jobb képességű, homogénebb összetételű tanulók 8-12 fővel alkottak osztályokat, tanulócsoportokat. A 14 éven aluli fiatalok részére – az életkori sajátosságoknak megfelelően – külön tanulócsoportot szerveztünk 16 éven aluli társaikkal. Ez a csoporton belül szélsőségeket okozott, mivel az életkor, az iskolai végzettség, a tudásszint önmagában is meghatározó egy tanulócsoport kialakításánál.

Felzárkóztatás, továbbhaladás

A nagyfokú lemaradással küzdő fiatalok nívócsoportokban illetve alacsonyabb osztályfokokban felzárkóztatásban vettek részt. Ez a tanulók 65%-a.

A felzárkóztatás több síkon folyt:

- a sajátos nevelési igényű, korábban eltérő tantervű oktatásban részt vevő tanulók felzárkóztató tanulócsoportokban;
- a nagy lemaradással küzdő fiatalok a szintjüknek megfelelő nívócsoportokban;
- az intézet speciális jellegénél fogva – olyan tanulók részére, akik a tanulói közösségeket negatívan befolyásolták – két külön tanulócsoportban (Speciális csoport, Javító/3-as csoport);
- tanórán kívüli foglalkozások keretében történő egyéni- és kiscsoportos fejlesztéssel.

A felzárkóztató foglalkozások keretében a hiányosságokat természetesen csak részben sikerült pótolni. A fiatalok fejlődéséről, az elért eredményekről 3 havonta írásban értékelés készült, valamint meghatározásra kerültek a további célok, feladatok.

Osztályozóvizsgára való felkészítés, osztályozóvizsgák

Általános iskolai oktatásban, osztályozóvizsgára való felkészítésben részesültek azok a fiatalok, akik beérkezésükkor nem rendelkeztek 8 osztályos végzettséggel. Részükre igyekeztünk biztosítani a tanulmányi előrehaladást, így évente két alkalommal osztályozóvizsgákat szerveztünk.

A tanulói jogviszonnal rendelkező tanulók esetében az iskolákkal együttműködésben került sor a tanulók osztályozóvizsgáira. Az iskolák írásbeli feladatlapok formájában összeállították a követelményeket, s a tanulók az intézetben teheték le a vizsgát.

A külső iskolák vizsgái különböző nehézségűek voltak. A tantervi követelmények elvileg minden iskolában megegyeznek, a gyakorlatban azonban ahány iskola, annyi féle. Mivel a tanulók fele olvasni, írni is nagyon rosszul tud, feladatértése gyenge, tanulni is csak auditív módon tudnak, részükre szerencsésebbek lettek volna a szóbeli vizsgák. Az intézeti oktatásból hiányzik az idegen nyelv, az informatika, a készségtárgyak, a szakmai elméleti tárgyak oktatása, márpedig az iskolák nagy része ezt is számon kérte.

A tanulói jogviszonnal nem rendelkező általános iskolai tanulók részére vizsgáztatási lehetőséget kérelem alapján az Aszódi Általános Iskola, Szakiskola és Speciális Szakiskola biztosított.

A 8 osztályt végzettek részére szakiskolai, szakközépiskolai oktatást biztosítottunk. Néhányan kinti középiskolájuk követelményei alapján vettek részt felkészítésben, tehetek osztályozóvizsgát, azonban a szakmai tárgyak gyakorlati részét csak néhány szakma esetében tudtuk biztosítani. Egy tanuló kijárással teljesítette a követelményeket 9. évfolyamon.

A debreceni Magiszter Alapítványi Középiskolával kötött együttműködési megállapodás keretében biztosítottá vált a tanköteles korú és a gyermekvédelmi gondoskodásban lévő fiatalok tanulói jogviszonyának rendezése, de lehetőség nyílt a 8 osztályt végzett tehetséges fiatalok gimnáziumi oktatására, osztályozóvizsgára való felkészítésére. 2016-ban 17 fiatal vett részt gimnáziumi oktatásban.

Mind a felzárkóztatásban, mind pedig az osztályozóvizsgára való felkészítésben nagy segítséget jelentettek azok a tanulási segédanyagok, jegyzetek, feladatlapok, amelyeket a pedagógusok állítottak össze a fiatalok részére. Ezek jól hasznosíthatók tanórákon és a fiatalok önálló felkészülésében is. A tanórán kívüli foglalkozások keretében lehetőség volt a tanulók kiscsoportos- és egyéni felkészítésére.

Eredmények

Az iskola 2016-ban összesen 131 tanuló osztályozóvizsgáját bonyolította.

Köztük félévi vizsgát 38 fő részére, és összesen az egy év alatt 93 fiatalnak biztosítottuk magasabb osztályfokba jutás lehetőségét.

Vizsgák	2016. január		2016. június
	félévi	egész éves	egész éves
Előzet	29 fő	4 fő	52 fő
Javító	9 fő	13 fő	24 fő

17 fő előrehozott egész éves vizsgát tehetett januárban, ők a tantervi követelményeket a tanulmányi idő megrövidítésével teljesítették, a tanév végén pedig 76 fő tett osztályozóvizsgát.

A félévi vizsgák eredményeit a külső iskolák csak kb. fele részben jelezték vissza, így annak eredményessége nem releváns. A 93 fő egész éves vizsgájából eredményes 84 fő (90%), ami nagyon jó hatékonyságnak mondható. Persze hozzá kell tenni, hogy ez az arány azért olyan magas, mert a tanulók 65%-a felzárkóztatásban vesz részt, ők nem tesznek osztályozóvizsgát.

A fiatalok közül többen másodjára, harmadjára tettek már intézetünkben sikeres vizsgát. Ebből is jól tükröződik az, hogy a hosszan tartó folyamatos munkának eredménye van. Kiemelkedő, hogy 2016-ban magas volt a gimnáziumi tanulók száma. 10 fő 9. osztályból, 5 fő 10. osztályból eredményesen vizsgázott.

A 2016-ban távozottak tekintetében a 139 fő előzetes fiatal közül 39 fő tett eredményes osztályozóvizsgát, közülük 4 fő két alkalommal, a 74 fő javítósból 22 fő lépett magasabb osztályfokba, közülük 3 fő két osztályfokkal. Ez mindkét részlegben 30%-os arány.

Az osztályozóvizsgát tett tanulók közül 14 fő (15%) SNI-s tanuló. Az iskolák visszajelzése alapján eredményeik meglepően jók, köszönhető ez a magas szintű fejlesztő munkának.

Mivel a tanulók 70%-ánál az intézetbe érkezéskor a tanuláshoz, munkához való viszony negatív, kiemelt feladatunk a tanulás, a tudás értékének felismertetése. Megfelelő motivációval, a sikerélményhez juttatás módszerével, egyéni bánásmóddal stb. a fiatalok többségénél sikerült elérni, hogy természetesnek vegyék a tanulást, hogy szívesen járjanak iskolába.

Rendezvények, közösségformálás

Az iskolai tanárok aktív résztvevői voltak az intézeti szintű rendezvényeknek, segítették a többi pedagógiai terület munkáját. Történelmi, természetvédelmi, roma témájú, ügyességi, logikai versenyek, vetélkedők színesítették a délutáni programokat.

Júniusban negyedik alkalommal került megrendezésre a „Nyitnikék” program. A kéthetes játékos, szórakoztató, fejlesztő tehetségprogramon 36 általános iskolás, többségében SNI-s tanuló vett részt.

Júliusban már hagyományosan, 7. alkalommal rendeztük meg a 100 órás „Diákakadémia” programját, amely során 9-10. osztályos tanulók részére szerveztünk ismeretterjesztő foglalkozásokat.

Az őszi csapatépítő kirándulás keretében három napot töltött együtt a közösség Erdélyben a Jád völgyében.

Kapcsolattartás:

Naponta kommunikálunk a nevelőotthon csoportnevelőivel, gyermekfelügyelőivel, a tanműhelyi oktatókkal. Rendszeresen tájékoztatjuk egymást a tanulók magatartásáról, tanulmányi fejlődéséről, egyéb problémáiról.

Szükség esetén igénybe vesszük intézetünk pszichológusait, az intézeti főorvos, valamint a rendszert segítségét a problémás helyzetek feloldására, megoldására.

Az iskolai munkához szükséges adatokat (a fiatalok személyi adatai, iskolai végzettsége, stb.) a növendékügyi iroda szolgáltatja.

3.1.7. Sporttevékenységek lehetőségei, gyakorlata

Intézetünk fiataljainak sportolási lehetőségei két nagyobb részre bonthatóak: az intézeten belüli és az intézeten kívüli tevékenységekre. Az intézeten belüli sporttevékenységek minden nevelt részére elérhetőek, míg az intézeten kívül sportolni csak a javító részleg neveltjei tudnak, az előzetes letartóztatásukat nálunk töltő fiatalok a szigorúbb szabályozás miatt ezeket nem vehetik igénybe.

A szabadlevegőn való testmozgás intézetünkben az udvaron található aszfaltozott kézilabdapályán történik, ahol előszeretettel fociznak, kosárlabdáznak neveltjeink, de módunkban áll játékos vetélkedőket, sorversenyeket is lebonyolítani.

A tornateremben röplabdázni, kosárlabdázni, kiskapura teremfocizni, lánstennisz és természetesen gimnasztikázni, tornagyakorlatokat végezni nyílik alkalom. A kondi-teremben súlyzók segítségével erősíthetjük magukat fiataljaink. Mindezekon felül asztaliteniszezni és biliárdozni is kedvelt elfoglaltság neveltjeink körében.

A csoportban található sakk, így lehetőség van az agytornára, a logikai képességek fejlesztésére.

Az intézeten belüli sportok **csoportok** közötti felosztását az „**Intézeti sportbeosztás**” tartalmazza, ez által válik elérhetővé az összes kapcsolódási forma a fiatalok számára. Minden foglalkozás a felnőttek felügyelete mellett, az ő irányításukkal történik.

Sport rendezvények

A sportnapok célja, hogy a javítóintézetben lévő fiatalok megfelelő körülmények között játszanak színvonalas mérkőzéseket különböző sportágakban: asztaliteniszben, röplabdában és egyéb egyszerű körülmények között is játszható labdajátékokban. **A rendezvények szorosan kapcsolódtak egyéb egészségmegőrző, egészségtudatos a szabadidő hasznos eltöltéséi módját megismertető egyéb javítóintézeti programokhoz.**

Lehetőséget biztosítunk a megmérettetésre, versenyek, bajnokságok szervezésével. Ilyenkor nem csak a teljesítményt, hanem a sportszerúséget is díjazni szoktuk.

Az intézet javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegében elhelyezett fiatalok az intézet falain kívül megrendezésre kerülő rendezvényeken is részt vehettek. Ez egyszerre hatalmas kihívás és próbatétel is a fiatalok számára, ezért rendkívül fontos a megfelelő szervezés és lebonyolítás. Az Agrár Egyetem területén évek óta kerülnek megrendezésre „Reménysugár” elnevezéssel **futball-bajnokságok**, ahol válogatott fiataljaink mindig kitűnően szerepelnek a külsős, profi csapatokkal szemben. 2016-ban II. lett a csapatunk. 2016-ban folytatódott a „**Tenisz-akadémia**” elnevezésű **teniszoktatás** amelyen heti 2 alkalommal 1-2 órában kerültek megszervezésre a közeli DEAC - sportpálya területén, külsős szakember irányítása mellett. A folyamatosan bővülő és változatos lehetőségekkel igyekszünk színesíteni és gazdagítani fiataljaink életét, de legalább ilyen fontos a tehetséggondozás kérdésköre is.

3.1.8. Intézetben belüli és intézményen kívüli szabadidős programok

Közösségi rendezvények összefoglaló elnevezést kaptak, azon programok, rendezvények, melyek a javítóintézetben elhelyezett fiatalok szabadidő-eltöltését, ugyanakkor beilleszkedésüket, egyéni és szociális kompetenciafejlesztésüket, a fiatalok közösségeinek erősítését is szolgálják. Kiegészíti, gazdagítja a javítóintézet Szakmai programjában szereplő kötött és kötetlen foglalkozások rendjét. A programok tekintetében egynapos és többnapos programokat tartottunk. Egy részük egyéni részvételre építenek, de szerveződött kiscsoportra, illetve egész nevelési csoportra szerveződő rendezvények.

A rendezvények lehetőséget adtak a társas interakciókra, kapcsolatteremtésre, kommunikációra, vagyis valódi szociális színhellyé váltak. Változatos kínálatot nyújtott a szabadidő hasznos eltöltéséhez, élményt nyújtott, új ismeretet, értéket közvetített, teret adott az önkifejezésre. A többnapos programok alkalmasabbak a közösségépítésre, ismeretátadásra, készségfejlesztésre, prevencióra, élményszerzésre.

Tartalmuk szerint változatosságra törekedtünk, igyekezve arra, hogy a szervező nevelők hasznosítani tudják az **élménypedagógia** elemeit. A programok sikerét, eredményességét nehéz lemérni, leginkább a résztvevők visszajelzései adnak támpontot, illetve a program milyen hatással volt a résztvevő egyénre, közösségre. Mennyire váltak motiváltabbá, aktívabbá a résztvevők.

2016. nyarán Balatonmáriaifürdőn **közös táborozáson** vett rész a székhely és telephely intézményből javítóintézeti neveltek egy csoportja.

3.1.9. Növendékek egészségi állapota, egészségügyi ellátás formái

Intézetünkben működési engedéllyel rendelkező komplett orvosi és fogorvosi rendelő van, valamint rendelkezünk 3 kórteremben elhelyezett 12 ágygal.

A javítóintézetünkbe beutalt növendékekkel nagyon korán, már felvételtkor, a befogadó csoportba való helyezés előtt találkozunk az egészségügyi részleg egyik dolgozója. Esetleges külsérelmi nyomok viselése, közösségben való tartózkodással összeegyeztethetetlen fertőző betegségek kiszűrése (rüh, tetvesség, ótvar, stb.), és alapvető egészségügyi tájékozódás (rendszeres gyógyszereszedés, krónikus betegség, drogok, stb.) a feladata. Utóbbi időben egyre nagyobb jelentősége van ezeknek a tájékozódó vizsgálatoknak, mert egyre gyakrabban szűrünk ki fertőző bőrbeteg fiatalokat.

Az alapos fizikális vizsgálat során továbbá fény derülhet szív, tüdő, mozgásszervi, bőr, emésztőszervi, húgy- és ivarszervi, szemészeti elváltozásokra. 2015 decemberében érkezett javítóintézeti ítéletének letöltésére egy igen súlyos látásvesztéssel bíró fiatal. Az időközben elvégzett szemészeti vizsgálatok egy egyedi legyártású, magas dioptria számú lencse használatának szükségességét igazolták. Ezen lencsék és a hozzátartozó szemüvegkeret megvásárlása komoly összeg. Az egészségügyi részleg indítványozta a gyógyászati segédeszköz Országos Egészségbiztosítási Pénztár általi egyedi méltányossági támogatási kérelmét, amit el is fogadtak, és megkapta a speciális szemüveg előállításának teljes költségét. Egyes esetekben alkalmazzuk a megfelelő gyógyszeres kezelést, máskor rendszeres ellenőrzést írunk elő, szükség esetén szakorvos vizsgálatát tesszük lehetővé. A beszámoló írásakor 3 fiatal is kap gyógyszeres kezelést magas vérnyomása miatt. Betegségüket intézeti tartózkodásuk során diagnosztizáltunk.

Kiegészül komplex felvételi vizsgálatunk fogászati szűréssel, egy általános nagylaborral, és AIDS – szűréssel. HIV pozitivitást ezen az éven sem szűrtünk ki.

Laborvizsgálat során a vashiányos vérszegénység előfordulása és kóros májfunkciós eredmények a leggyakoribb eltérések. Előbbinek leggyakoribb okai a hiányos és / vagy helytelen táplálkozás, bélférgesség, míg utóbbinak a drogos múlt.

Fogászati rendelés heti két alkalommal 2-2 órában van intézetünkben a fiatalok számára.

2016-ös évben fogászati rendelésen megjelent beteglétszám: 559 fő.

ellátási forma	alkalom
szűrés	161
foghúzás	70
fogtömés	102
gyökérkezelés	51
depurálás	11
kontroll	106
szájsebészetre utalva	1
rtg-re utalva	2
fogászati kezelés megtagadása	37

313 esetben utaltuk be fiataljainkat szakorvosi rendelésre. Leggyakrabban pszichiátriai, hepatológiai, baleseti sebészeti, szemészeti ellátásra volt szükség. Gyakori még az STD, bőrgyógyászati, ortopédiai, pulmonológiai vizsgálatra, és az elterelésre utalás.

Szakrendelésenként:

szakrendelés	alkalom
tüdőgondozó	1
pulmonológia	7
pszichiátria	65
drogambulancián elterelés	28
kardiológia	7
bőrgyógyászat	3
endokrinológia	10
fül-orr-gége	8
ortopédia	14
baleseti sebészet	36
bőr-és nemibeteg gondozó	3
szemészet	14
sebészet	6
urológia	7
neuroológia	1
májszakrendelés	16
nephrológia	4
sürgősségi	1
ultrahang	4
CT	1
endoszkópia	1
labor	1
gasztroenterológia	1

2016-os évben sajnos nem sikerült a tüdőszűrést intézetben belül, kiszállásos mozgó szűrőbusszal elvégeztetni. A Kenézy kórház szűrőbusza meghibásodott, és az ellátást így nem tudták biztosítani a fiatalok részére. A dolgozók egy adott hét minden napján ingyenes, soron kívüli ellátást vehettek igénybe a megyei tüdőszűrő állomáson. Ez is nagy segítség volt a dolgozóknak.

A 2016-os évben a szokottnál **gyakoribb volt az elterelés**, és megjelent most már konzekvensen a speciális májszakrendelés, az intravénás droghasználó fiatalok Hepatitis C fertőzésének diagnosztizálására.

Sikernek könyvelhetjük el, hogy igaz csak kitartó, következetes hozzáállással, és nehezen, de sikerült elérni egy hónapok óta gennyes középfülgyulladásal bajlódó, ilyen állapotban

intézeti felvételre került fiatalok bonyolult fülműtétjének megvalósítását a debreceni Fül-Orr- Gége klinikán.

A megbetegedettek gyógyítása intézeten belül a napi rendelésen történik. Leggyakoribb problémák a felső-légúti hurutok, náthák és az intézmény jellegéből adódóan a pszichoszomatikus problémák: fejfájás, hasfájás, időnként laza, gyakori székletürítés (negatív széklettenyésztéssel), vérnyomás - ingadozás, magasabb pulzusszám stb.

Gyakori betegszámot mutatnak még a sportbalesetek: zúzódások, húzóadások, ficamok.

A betegnapló szerint 2016 évben 2168 új beteg jelent meg a rendelésen. Ez a szám nem tartalmazza a sebkezelésre, vérnyomás ellenőrzésre, krónikus betegség esetén kezelésre stb. visszajárókat. A hétvégén ellátottak nevei sem kerültek mindig be a betegnaplóba, mivel az éppen aktuális gyógyszeresztő gyermekfelügyelő látta el a fiatalokat.

Az egészségügyi fekvőbeteg részlegen ellátottak száma az utóbbi években emelkedett, amit magyaráz a folyamatosan magas intézeti beutaltak száma. 202 főnek kellett biztosítani a társaitól való elkülönítést betegsége miatt, 714 napi alkalommal.

A fiatalok egészséges életmódra és családi életre való nevelése egész éves folyamatos feladata az egészségügyi részlegen dolgozóknak.

A mai korban az egészséges életmódhoz hozzátartozik a betegség tudatos megelőzése, pl. az időjárásnak megfelelő öltözködéssel, vagy a szükséges szűrővizsgálatokon való részvétellel, illetve a lehetséges védőoltások igénybevitelével.

A dolgozókon kívül ebben az évben is a 18. életévüket betöltő fiúk kérhették **az influenza elleni védőoltást**, amit 5 fő igénybe is vett.

Fontos eredmény, hogy sikerült elérnünk az utóbbi évben, hogy fiatal az intézetben nem szaporította tetoválásainak a számát, sőt a javító részlegre sem tért vissza friss, gyulladt bőrvarrással eltávolításáról senki.

3.1.10. Növekedési Hivatal tevékenysége

A székhely intézményben 2016. január 1-től új szervezeti egységként működik a Növekedési Hivatal. Három munkatárs látja el a növekedési egységgel kapcsolatos feladatokat: a hivatalvezető, a növekedési előadó és az utógondozó. A szakmai egység közvetlen irányítója az intézet igazgatóhelyettese.

A hivatal működésének alapelvei:

- törvényszerűség
- szakszerűség
- szabályszerűség
- pontosság
- hitelesség
- kooperáció fontossága

- átláthatóság

A hivatal gondoskodik azon jogi feltételrendszerek szakszerű és törvényes végrehajtásáról és adminisztratív érvényesüléséről, amelyek szükségesek a javítóintézetben végrehajtandó előzetes letartóztatás és a javítóintézeti nevelés eredményes, törvényszerű, a különféle jogi normáknak megfelelő végrehajtásához. Mindehhez a tárgyév folyamán a személyi és tárgyi feltételek biztosítottak voltak.

A Növendékügyi Hivatal biztosítja és ellenőrzi a fiatalok befogadásának, szabadításának, ideiglenes vagy végleges elbocsátásának, áthelyezésének, átszállításának vagy visszafogadásának törvényes feltételeit és szabályszerűségét. Mindezekhez kapcsolódóan ellátta nyilvántartási, értesítési, tájékoztatási és dokumentációs kötelezettségeit.

Befogadás keretében átveszi az intézetbe beszállított, átszállított vagy bekísért új növendéket, meggyőződött a befogadás törvényes feltételeiről.

Előzetes letartóztatásba helyezettek befogadásának száma: 133 fő

Jogerős ítélettel elhelyezettek befogadásának száma: 85 fő

A Növendékügyi Hivatal nyilvántartja a fiatalok büntetőeljárásával kapcsolatos megkereséseket, határozatokat és intézkedik az abban foglaltak végrehajtásáról. Továbbítja számukra és velük szabályosan átveti a büntetőeljárással kapcsolatos irataikat, ismerteti és elmagyarázza az iratokban foglaltakat.

A fiatalok előzetes letartóztatása végrehajtási helyének megváltoztatása ügyében vezetői utasításra készített javaslatok száma: 11 fő

A javítóintézet a növendékügyi előadó és az utógondozó közreműködésével biztosítja a fiatalok büntetőeljárásban való részvételét és annak időbeli, szabályszerű és törvényes megvalósulását. Az előzetes letartóztatásban lévő fiatalok szállítását (bírószágra, nyomozati cselekmény miatt, egészségügyi és egyéb céllal) a növendékügyi előadó tartja nyilván és igényli meg. A javítóintézeti nevelt fiatalok hasonló célú szállítását az utógondozó koordinálja és hajtja végre a rendészeti szolgálat munkatársainak segítségével.

Előzetes részleg szállításai 2016-ban

	Tárgyalás alk./fő	Eü szállítás alk./fő	Nyomozati alk./fő	IOSZI alk./fő	Vh alk./fő	Temetés alk./fő
Január	26/32	11/12	8/10	3/5	-	-
Február	32/36	10/12	14/17	7/7	1/1	-
Március	34/40	14/19	13/19	2/2	2/2	-
Április	27/34	13/17	16/16	6/7	3/3+1 szv	-
Május	35/40	14/25	18/24	4/4	1/1	-
Június	44/46	19/25	19/26	1/1	1/1	1/1
Július	20/22	9/14	9/9	6/6	1/1	-

Augusztus	11/11	22/24	10/11	4/4	1/1	-
Szeptember	36/39	26/30	3/3	5/5	-	1/1
Október	34/40	14/16	3/3	3/3	-	-
November	32/47	10/10	6/6	-	-	-
December	16/18	8/9	10/11	2/2	-	-
Összesen:	347/405	170/213	129/155	43/46	10/10	2/2

Szállítási alkalmak száma 2016-ban összesen: 701 alkalom

Szállításra került fogvatartottak száma összesen: 831 fő

A tárgyévben végrehajtott szállítások száma a javító részlegben: 61 alkalommal

Az utógondozó közreműködésével megvalósult, az ideiglenes elbocsátás előkészítése és a kapcsolattartás megerősítése érdekében történt **családlátogatások száma 2016-ban: 38 alkalom**

A Növendékügyi Hivatal gondoskodik a fiatalokkal kapcsolatos iratanyagok iktatásáról, nyilvántartásáról, naprakész kezeléséről, a jogosultak számára átlátható és hozzáférhető módon történő tárolásáról.

A Növendékügyi Hivatal egyéb feladatai ellátása során

- folyamatos kapcsolatban áll a fiatalok büntetőeljárásában részt vevő hatóságokkal, továbbá a gyermekvédelmi hatóságokkal és intézményekkel, a pártfogó felügyelettel, oktatási és szociális intézményekkel, önkormányzatokkal, civil és egyházi szervezetekkel;
- **együttműködési megállapodások** előkészítésében működik közre;
- szervezi és lebonyolítja a fiatalokkal kapcsolatos **fegyelmi eljárást**;
- közreműködik az egészségügyi ellátás adminisztrációs feladatainak végrehajtásában;
- az OEP Foglalkoztatói Jelentésében adatokat szolgáltat a nagykorúvá vált belföldi fogvatartottakról;
- megkeresésre és szükség szerint statisztikát és kimutatást készít;
- az utógondozó irányításával koordinálja a **nevelési napló (NENYIR) működőképessé tételén** dolgozó szakmai munkacsoport tevékenységét;
- szükség esetén részt vesz a fiatalok, vagy törvényes képviselője által kezdeményezett, és a javítóintézet igazgatója által engedélyezett **családi konzultáción**;
- **folyamatos konzultáció biztosításával, személyes jelenléttel segíti a telephely intézmény növendékügyi irodájának működését.**

Növendékügyi iroda működése a telephely intézményben

2016 augusztusáig az iroda működését az állandóság jellemezte, a feladatot ellátó kollégánk precízen és önállóan látta el munkakörét. Feladatellátásának egyéb szegmenseiben olyan

alacsony fokú normakövetést mutatott, mely lehetlenné tette munkaviszonyának fenntartását.

A viszonylagosan csekélyebb ellátotti létszám miatt az utógondozói feladatokat ellátó kolléganő végezte a növendékügy feladatát is az év hátralévő 4 hónapjában, mely nagy terhet rótt rá, viszont kiválóan bele tudott tanulni a munkakörbe. Ezáltal a 2017. év januárjában érkező új növendékügyi előadó betanítására már kiváló mentor szerepben találhatta magát, így az új dolgozónk beillesztése zökkenőmentesen zajlik.

3.1.11. Intézményben zajló hitélet

Az intézet lehetőséget biztosított a fiatalok számára egyéni és az intézet rendjébe illeszkedő, egyházak által szervezett csoportos foglalkozásokon való részvételre. A javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegben elhelyezett fiatalok számára lehetőség volt az intézeten kívüli egyházi szertartásokon és rendezvényeken való alkalmak látogatására.

A rendtartással összhangban a házirend rögzíti, hogy a fiatalok az egyház képviselőjével ellenőrzés nélkül tarthat kapcsolatot.

A javítóintézetben 1998. ősz óta működik ökumenikus imaterem. A baptista lelkész az intézet előzetes és javító részlegében egyaránt tart heti rendszerességgel foglalkozásokat, melyek a csoportok heti rendjében „**egyházi foglalkozás**” címen vannak feltüntetve. A foglalkozásokon való részvétel önkéntes, 26 témakör került átbeszélésre. A foglalkozások légköre nagyban meghatározza a csoport életét, és a fiatalok egymással való kapcsolatát. 9 alkalommal tartottak a környék baptista gyülekezetei **vendégszolgálatot**. A baptista egyházon kívül a római- és görög katolikus közösségek voltak még vendégeink. A fiataloknak lehetőségük van négy szemközti beszélgetésekre, sokan éltek ezzel a lehetőséggel mind lelki, mind vallási kérdésekben. Gazdagította az egyházi foglalkozásokat a karácsonyi ünnepkörhöz tartozó katolikus alkalmak, valamint a Svetits Gimnázium tanulóiból álló drámakör, „Fegyverszünet karácsonyra” című előadása. A javító fiatalok 7-8 fős csoportja - havi egy alkalommal - részt vettek a Debrecen-Széchenyi kerti Református Egyházközség fiatalok számára megtartott **biblia óráján**, valamint kötetlenebb szabadidős foglalkozásán.

Az **etikaoktatás**, a csoportok heti tervébe van beépítve. A foglalkozások előzetesen meghatározott tematika alapján folytak.

3.1.12. Az intézményben megvalósuló projektek bemutatása

Pályázatok, tehetség gondozás

- 2016 tavaszán valósítottuk meg a Nemzeti Tehetségprogram „Kon me sim? – Ki vagyok én? tehetségsegítő programot SNI-s fiatalok részvételével. Ennek keretében négy tehetségterületen (anyanyelvi-, informatika, roma kultúra és művészeti területen) 20-20 órában, majd egy háromnapos táborban folyt fejlesztés.

- A 2015-ben elnyert NTP-RHTP-15.0108 pályázaton az „Ügyes kezek” komplex tehetséggondozó program a népi mesterségek mentén programot 2016 tavaszán sikeresen és eredményesen bonyolítottuk le. Az elnyert támogatás: 1 275 000 Ft.
- A BM-15-MA-0017 SZ.I.K.R.A. – Szakemberek Innovatív Képzése a Re-integráció Alapjairól” című pályázati projektet a Belügyminisztérium Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács Elnöke 13 648 081 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesítette. A projekt keretében kiégés elleni továbbképzés és módszertani képzés szerepel. A javítóintézet külső partnerrel együtt 2016-ban valósította meg a programot.
- Júliusban az NTP keretében a Támogatáskezelőtől újabb pályázatot nyertünk a hátrányos helyzetű fiatalok integrált környezetben történő tehetségszorgató programokban való részvételére, melyhez 1 200 000 Ft vissza nem térítendő forrás áll rendelkezésre. A „Gólyahír” program 2017 tavaszán kerül megvalósításra, és a program során a természet- és környezetvédelem, a környezettudatos viselkedés kerül előtérbe.
- Októberben indult ugyancsak pályázati program keretében nyelvoktatás, mely során egy 30 órás angol vagy német nyelvi kontaktórás egyéni felkészítésben vehetett részt 16 fiatal.
- Novembertől 27 hónapon keresztül egy EFOP pályázat keretében megvalósuló tanodai programba 30 fiatal kerül bevonásra. A projektet Frekvencia Egyesület bonyolítja le 10 javítóintézeti munkatárs bevonásával.

3.2. Szakmai munka bemutatása telephely intézmény vonatkozásában

3.2.1 Nevelőotthoni csoportok

Az intézetünk első előzetes csoportja 2016. január 13-án indult a többéves javítóintézeti tapasztalattal rendelkező kolléganőnk vezetésével. Az így működő befogadó csoportban nyílt lehetősége ismeretet szerezni annak a nevelői teamnek, akik március 05-től vették át a befogadó státuszt. A másik előzetes csoport ekkor általánossá vált. Február hónapban egy deviáns viselkedésű fiatal érkezése hívta életre egy következetesebb, problémaspecifikusabb szabályrendszerű csoport szükségességét. Az így nyíló 2-es csoport novemberig látta el a speciális szükséglettel rendelkező fiatalok gondozását. Ekkor a nevelő kollégák létszámának figyelembevételével a minél hatékonyabb pedagógiai munka érdekében két előzetes csoport (egy befogadó és egy általános) folytatta tovább működését.

A javítóintézeti részlegben 2016. január elsejétől 12 növendék gondozását látta el négy nevelőotthoni csoport. Ezek közül az 1-es befogadóként, a 2-es az asszertivitást fokozó és a beilleszkedési nehézségeket enyhítő; a 3-as és 4-es pedig általános csoportként funkcionált. .

A fiatalok az Aszódi Javítóintézetből érkeztek, így beillesztésük az egyszerre megváltozott környezet, nevelői team, és szabályrendszer okozta trauma miatt valódi kihívást jelentett munkatársaink számára. Az előzetes és a javítóintézeti részlegbe is 28-28 fiatalt fogadtunk be az évben, 2016 végi létszámaink ugyanezen részlegekben 20 és 33.

3.2.2 Pszichológiai és mentálhigiénés munka

Intézetünkben a fiatalok a befogadás időszak után folyamatos pszichológiai támogatásban részesülnek. Vannak olyan növendékeink, akik hetente többször egyéni, szupportív terápián vesznek részt. A terápiák hatására tapasztalható a növendékek személyiségének fejlődése, önértékelésük pozitív irányba való változása, indulat- és konfliktuskezelésük javulása.

A pszichés támogatás mellett a fiatalok pszichiátriai felülvizsgálatokon vesznek részt havonta egy alkalommal. A gyógyszeres terápiában részesültek esetén célunk az, hogy ezen növendékek számát folyamatosan csökkentsük. A gyógyszeres kezelés és a szupportív terápiák hatására pozitív irányú változás detektálható a növendékek magatartásában, viselkedésében, személyiségében.

A csoportkohézió erősítése érdekében hetente több alkalommal csoportos foglalkozások zajlanak. A csoportos terápiák során elősegítjük a csoport dinamikai fejlődését és a kohéziót. Nevelők visszajelzései alapján pozitív irányú változás detektálható a csoportokban. Már egyre több esetben a csoportok összes tagja részt vesz a foglalkozásokon.

További tervként szerepel meseterápiás és rajzterápiás csoportok létrehozása, amely elősegíti a növendékek személyiségének fejlesztését, reális önkép kialakulását, feszültségük és szorongásuk oldását.

3.2.3 Családi kapcsolatok, családgondozás, kapcsolattartás

Az előzetes letartóztatásba illetve a javító részbe újonnan bekerülő fiataloknál a sokk és lelki trauma feldolgozását nagymértékben támogatják a kapcsolattartási engedélyek beszerzését követően megnyíló kapcsolattartási formák. Az intézet segíti a növendékek rendszeres kapcsolattartását hozzátartozóikkal, barátaikkal, a gyámokkal és korábbi nevelőikkel. A telefonos kapcsolattartás heti 2x10 perces maximális kihasználását igen kedvező percdíjjal tudja lehetővé tenni növendékeink számára.

Az intézet több esetben biztosította a börtönbüntetését töltő szülővel történő telefonos kapcsolattartást, illetve a személyes látogatást. Családi konzultáció keretében decemberben négy fő javítóintézeti nevelt fiatal utazott a Debreceni Javítóintézetbe, hogy hozzátartozóik meglátogathassák őket. Az intézet nevelői és vezetősége együttműködő kapcsolatot ápol a szülőkkel. Az eltávozások és szabadságok előtt telefonos beszélgetés során egyeztetnek a fiatallal szemben elvárt magatartási szabályokról. Szökések alkalmával, problémás nevelési helyzeteknél szintén jól működik a család és az intézet közötti kooperáció.

3.2.4 Engedély nélküli eltávazások, rendkívüli események

Ellátotti létszámunkhoz viszonyítva az általam elvártnál lényegesen magasabb volt a szökések száma. Ennek oka sokrétű, a javítás szándéka pedig folyamatos elemzést igényel. A fogva tartáshoz más intézeti környezetben szocializálódott ellátottak intézetünkben szigorúbb és következetesebb szabályrendszerrel találkozáva vagy alkalmazkodni próbáltak ehhez, sok esetben sikertelenül, vagy eleve más, normaszegő utat választottak a kedvezmények elérése érdekében. Az alapvető nevelési elvek figyelembe vételével az előzőleg többször szökött ellátottaknak is igyekeztünk olyan utat biztosítani az eltávazásokhoz, ami egyénre szabott, számukra is járható, de sok esetben tényleges együttműködés a részükről nem volt érzékelhető, illetve a nevelői tapasztalatlanság is okozott e téren problémákat.

Mindezek okán egyre kevesebb olyan ellátottunk van, aki az intézeti szabályrendszer alapján kiérdemli az eltávazások lehetőségét és minden egyéb szempont alapján is megfelel ennek, viszont ezen ellátottak engedély nélküli eltávazási aránya fokozatosan csökken.

Célunk a nevelői tudatosság és szakmai színvonal emelésének eszközeivel olyan kritériumrendszer kidolgozása és betartatása, mely az engedély nélküli eltávazások arányát fokozatosan közelíti székhelyintézményünk mutatóihoz.

3.2.5 Engedély nélküli eltávazások megelőzése, szökések kezelése

A rendkívüli események száma szintén magas intézetünkben, okai hasonlóak az előzőekben említettekhez. Munkavállalóink szakmai tapasztalatlansága gyakran idézett elő olyan helyzeteket, melyek megelőzhetőek lettek volna nagyobb szakmai rutinnal, illetve a kialakult helyzetek kezelése is sok esetben nélkülözötte az alapvető szakmaiságot.

Célunk a rendkívüli események számának nagymértékű csökkentése, ennek érdekében folyamatosan célirányos tevékenységet folytatunk a heti rendszerességű szakmai megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken, szakmaközi együttműködésen alapuló előadásokon.

A rendkívüli események jelentésének protokollja mára kialakult, jól működik, a változó szabályozókhoz alkalmazkodva.

Az általam az elfogadhatónak tartottnál nagyobb számú engedély nélküli eltávazás miatt folyamatosan és célirányosan, probléma specifikusan dolgozunk annak elérése érdekében, hogy a számokat csökkentjük.

Az előzetes szűrőrendszer korrigálása, aprólékosabbá tétele mellett új szempontú megközelítéseket is bevezetünk, a tapasztalatok alapján bővítjük a kritériumrendszer elemeit. Sajnos mindezek ellenére is gyakran érnek bennünket meglepetések, ezek értékelése alapján javuló arányszámokban akkor bízhatunk, ha intézetünkben nagyobb arányban lesznek azon fiatalok, akik a fogva tartáshoz intézetünkben szocializálódnak, és folyamatos, egyívű

nevelési pályán haladnak előzetes letartóztatásuk vagy javítóintézeti nevelésük elrendelése kezdetétől.

Új intézetünk őrzésbiztonsági szempontból is mutat hiányosságokat, melyeket mi is meglepetésszerűen tapasztaltunk, csak az aktuális események mutatták meg a hibákat, ezek jelzése és korrigálása folyamatos.

A szökéseket követően a megfelelő protokoll alapján járunk el, azonban fontosnak tartjuk az alapvető javítóintézeti nevelési elvek és szellemiség jegyében, hogy új esélyeket biztosítsunk az ellátottaknak, így a lehető legnagyobb szakmai gondosság és körültekintés ellenére is e tekintetben sok esetben kísérletezünk, az eltávozások sikerét előzetesen nem tudjuk modellálni minden szegmensében, így továbbra is vannak és lesznek engedély nélküli eltávozások. A tudatos és lelkiismeretes nevelői munka fontosságát folyamatosan képviseljük, a vezetői támogatás e tekintetben is állandó.

3.2.6 Oktatás, képzés, munkafoglalkoztatás

2016. év februárjában a növendékek létszámának növekedésének megfelelően az oktatást végzők létszáma egy fővel nőtt (5-ről 6 főre emelkedett), így a tantárgyfelosztás megváltozott.

Matematika tantárgyat Kissné Kóti Éva, Szentgyörgyi Ildikó és Kenyeres Csaba tanítottak, fizika, kémia tárgyakat Kissné Kóti Éva; biológiát, magyar irodalmat alsóbb évfolyamokon Tarr Szilvia tanított, aki emellett egyéni foglalkozás keretében gyógypedagógiai fejlesztéseket végzett. Magyar nyelvet alsóbb évfolyamokon Szentgyörgyi Ildikó, felsőbb évfolyamokon magyar nyelvet és irodalmat Novákné Tóth Gabriella tanítottak. Történelem és földrajz tantárgyakat Ecsediné Czinki Tünde tanított.

Az iskolai oktatás mellett az oktató kollegák végeztek még egyéni fejlesztést, felkészítést osztályozó vizsgákra, vizsgáztattak, illetve az intézmény számos rendezvényére készítették fel a növendékeket vagy szervezték/vezényelték le a rendezvényeket (március 15-ei műsor, húsvét, gyermeknap, állatok világnapja, mindenszentek, október 6., október 23., advent). Munkájukhoz tartozott még az intézmények közötti tudáspróbákra, rendezvényekre (szavalóverseny) felkészíteni a fiatalokat.

Nyáron az iskolában naponta az első két órában fejlesztés, az utolsó három órában filmnézés vagy egyéb kulturális program zajlott.

A tanulócsoporthoz a korábbiakban kialakított struktúra szerint működtek, ez Előzet Iskola I., Előzet Iskola II. illetve Javító Iskola I., Javító Iskola II., Javító Iskola III. és Javító Iskola IV-es és Speciális csoport osztályokat jelent. Az előzetes részleg és a Speciális csoport az év folyamán jellemzően nagy osztálylétszámmal, emellett osztályfok szerint kevésbé homogén formában működött, míg a javító részlegben kisebb osztálylétszámok mellett jobban sikerült osztályfokoként, illetve felzárkóztatási igény szerint besorolni a tanulókat, ami könnyebbé tette az osztályozó vizsgákra való felkészítést.

2016. év júniusában 4 előzetes letartóztatását töltő tanuló tett osztályozó vizsgát, ebből 3 vizsga lett eredményes. A javító részlegről 5 tanuló tett eredményes osztályozó vizsgát.

A Nagykanizsai Szakképzési Centrummal 3 növendék került tanulói jogviszonyba, ketten közülünk pillanatnyilag is végzik az iskolát (pincér tanuló illetve 10. osztály), a harmadik növendék kimaradt az iskolából – engedély nélküli távollét miatt.

Az iskolában a tárgyi feltételek javítása, fejlesztése szükséges (tankönyvek, munkafüzetek, jegyzetek minden évfolyamra. különös tekintettel a rendkívül sok SNI-s tanuló igényére, egyéb munkafeltételeket javító eszközök: fénymásoló/nyomtató stb.)

Szakoktatás, munkafoglalkoztatás területen 6 szakoktató kolléga dolgozott, közülük Balatonyi Gábornak az év során megszűnt a munkaviszonya, ami a korábbi feladatmegosztást a Speciális csoport körüli feladatellátás során megnehezítette, megváltoztatta.

A kertészeti feladatellátás a két kertész kollega Leveli Tamás és Fábics Zoltán vezetésével eredményesen működött, ugyan mindig kisebb létszámú csoportokkal, mint amire igény lett volna, mind a parkosítással végzett esztétikai, mind a veteményesben végzett termesztési munkafolyamatok rendben zajlottak.

Az általános kreatív foglalkozások Szabóné Vaska Mária és Kocsis Péter vezetésével mind az előzetben, mind pedig a javító részlegen gyakran küzdöttek anyag- és eszközhányal, gyakorta oldotta meg a javítóintézet közössége az anyagok beszerzését (újság- és egyéb alapanyagok gyűjtése). Az így készült termékeket különböző vásárokon (Város Napja, fesztiválok, adventi vásár) árusították növendékeink.

Azon növendékeink, akik rendelkeznek külső munkákra szóló engedéllyel, több ízben végeztek külső helyszíneken festési és egyéb munkákat.

Az év során rendszeresen jártak dolgozni a nagykanizsai állatmenhelyre fiataljaink, mely munkát nagyon szívesen végzik.

Bedolgozási munkát is végeztek az előzetes részleg növendékei Demkó Rita vezetésével.

3.2.7 Sporttevékenységek lehetőségei, gyakorlata

A tornaterem és az asztalitenisz használata rendezett, folyamatosan korrigálva és útmutatással szolgálva javuló minőségű a feladatellátásban.

A kondicionálóterem használatában változtattunk, a heti tervbe illesztett, kötelező jellegű foglalkozásokat megszüntettük, csak érdem szerint engedélyezett a használata a csoportoknak. A helyiségek a használat során hamar amortizálódtak, a keletkezett hibákat kijavítottuk, a használatra szorosabban kontrollált szabályokat léptettünk életbe.

A sportudvar hiánya továbbra is nagy probléma, a jelenlegi udvarrészek erre csak korlátozottan alkalmasak, a szakmai munka nagyban nehezített, a foglalkozások minősége a folyamatos vezetői támogatás mellett is csak lassan javul.

A székhelyintézmény felé jeleztük a füves focipálya kialakításának fontosságát, ennek igényét, költségvetéssel együtt, bízunk a fenntartó pozitív elbírálásában, ennek hiányában saját erőből és a helyi kapcsolatok felhasználásával próbáljuk meg a kivitelezést.

3.2.8 Növendékek egészségügyi állapota, egészségügyi ellátás formái

Intézetünkbe befogadott növendékek nagy százalékban elhanyagoltan, ápolatlanul, kezeletlen fogazattal érkeztek.

Néhány növendéknél tapasztaltunk elhanyagolt sérüléseket, melyeket eredményesen kezeltünk. Egy főnek műtéti megoldással tudtuk gyógyítani sérülését.

Legtöbb növendék lúdtalpas, hanyag tartású, melyből kifolyólag hát-, derék- és alsó végtag ízületi fájdalmakkal keresik meg az egészségügyet.

1 főnek nyári szabadság alatt életmentő gyomorműtét vált szükségessé otthonában, lábadozási időszakát is otthon töltötte.

Szinte hetente voltak különböző bőrtünetekkel orvosnál a növendékek. Több esetben bőrgyógyászati kivizsgálás vált szükségessé, teljes gyógyulást nem minden esetben értünk el. Diagnosztizálásra került allergiás megbetegedés is.

Kisebb sportbalesetek, sportsérülések adódtak, melyeket helyi szinten kezeltünk.

Verekedésekből, dühkitörésből származó, jelentéktelen sérülések elenyésző számban voltak.

Novemberben a Máltai Szeretetszolgálat támogatásával az intézetben tartózkodó növendékek tüdőszűrő vizsgálata megtörtént.

Minden növendék megkapta az influenza elleni védőoltást, melynek következményeként a járvány időszakában nem volt súlyos lefolyású betegség.

Fogászati kezelésekre minden héten jelentkezik növendék. Gyulladásos tünetek észlelése során, telefonon bármikor hívhatjuk fogorvosunkat, dr. Molnár Erikát, aki tanácsokkal, utasításokkal lát el bennünket. Egy ízben tartott fogászati előadást növendékeinknek, melynek pozitív hatása az előadást követően érződött a fiatalok javuló szájhygiéniáján, és a fogászati rendelések során kevesebb panasz érkezett a növendékektől.

Minden növendéket szűrünk HIV ill. Hepatitis C fertőzöttségre; 1 főt Hepatitis C vírus fertőzéssel fogadtunk be, 2 főnek a szűrés alkalmával derült ki a betegsége; 1 fő a kezelés megkezdése előtt szabadult.

Pár növendéknek vált szükségessé tavalay szemészeti vizsgálat, jó kapcsolatot tudtunk kialakítani a Horizon Optikával.

1 fő asztmás, 2 fő epilepsziás, 1 fő vese és kardiológiai, 15 fő pszichiátriai gondozott beteg.

1 fő fehérjeszegény, 1 fő laktózmentes, 1 fő 1000 kcal. súlycsökkentő étrenden van.

Júniusban drog prevenciós előadást szerveztünk. A fiatalok érdeklődően hallgatták végig az előadást, és tettek fel kérdéseket az előadónak.

Az intézet pszichiáttere, dr. Nagy Rozália minden hónapban egyszer az intézetben megvizsgálja a kezelésre szoruló növendékeket. Főorvosnőt bármikor telefonon elérjük, aki készséggel segít nekünk.

Ha a növendékek kérdésekkel keresnek meg bennünket – akár személyesen, akár a csoportban-, egészségnevelő tevékenységet folytatva válaszolunk kérdéseikre.

Kanizsai Dorottya kórházzal, Zala Megyei Szent Rafael kórházzal, Revital gyógyászati segédeszköz bolttal, gyógyszertárral jó kapcsolatot tudtunk kialakítani.

Csoportnevelőkkel, rendészeti dolgozókkal, élelmezés dolgozóival, pszichológusokkal, növendékügyi előadóval és utógondozóval szoros együttműködésben dolgozunk.

3.2.9 Hitélet:

Az intézetben 2016. január elsejétől decemberig a katolikus és a református egyház képviseltette magát egy-egy lelkipásztorral. Ők heti váltásban csütörtöki napokon egyházi foglalkozás keretében tartottak hittanórát növendékeink számára. Ősszel őrsegi buszos kiránduláson vettek részt a legjobban teljesítő fiataljaink. Jelenleg egy református lelkész jár rendszeresen a növendékekhez, aki intézményünk rendezvényeinek színvonalát is emeli szívhez szóló beszédeivel.

3.2.10 Intézeti Tanács

Az Intézeti Tanács 32 alkalommal tartott tanácskozást. A szakértői csoport szakvéleményei és jegyzőkönyve alapján 28 fiatal egyéni nevelési terve készült el. Az előzetes részből javítóba átkerülő öt fiatal esetében került sor négy héten belül szakmai értékelésre. A tanács döntése alapján három növendék szakiskolai illetve szakgimnáziumi tanulásra kapott lehetőséget a városban. Az állatmenhelyi munkára történő előterjesztésekre adott pozitív elbírálás 18 növendék számára támogatta a külső munkavégzést. A tanács döntésének eredményeképpen 28 fiatal szerezhette gyakorlatot és élményeket a kertészeti munkában. A 11 BV-bírói előterjesztés közül az Intézeti Tanács egy esetben sem javasolta a fiatal ideiglenes elbocsátását, és a döntés egy későbbi időpontban történő felülvizsgálatára tett javaslatot.

Az Intézeti Tanács színtere volt a rendezvények előkészítésének; eltávozási, szabadság, kimenő és csoportos kimenő kérelmek elbírálásának, illetve a felülvizsgálatoknak. A tanácskozásokon minden alkalommal szakmai fórumot is tartottunk, ahol az aktuális nevelési helyzetek megoldásán túl sor került a konfliktuskezelési módszerek megvitatására, ötletek megosztására, vezetői útmutatásra illetve a különböző nevelési módszerek egyeztetésére a javítóintézeti nevelés kötelező belső protokoll és szabályrendszerén belül.

Az intézeti és elhelyezési tanács üléseivel egybekapcsolva heti-kétheti rendszerességgel tartottunk esetmegbeszélést, illetve rendkívüli események kapcsán értékelés-elemzést, módszertani útmutató szakmai megbeszéléseket. A nevelési szakmai munkakörökben dolgozók heti munkaidő-beosztását is olyan módon alakítottuk ki, hogy a heti szakmai fórumokon minél nagyobb számban legyenek jelen.

2 alkalommal tartottunk dolgozói értekezletet, 2 alkalommal a nevelési szakmai munkakörben foglalkoztatottak számára, 3 alkalommal a rendészeti munkakörben foglalkoztatottak számára képzést, előadást, értekezletet.

4. Személyi feltételek

4. 1. Humán erőforrás-és bérgazdálkodás

Az EMMI Debreceni Javítóintézet 2016. évben a személyi juttatások, a munkaadókat terhelő járulékok tekintetében 886.212.122 Ft-ból gazdálkodott.

A székhely és a telephely intézmény együttes engedélyezett létszáma 238 fő. 2016. december 31. napján a Debreceni Javítóintézetben 117 szakmai és 18 funkcionális, a Nagykanizsai Telephelyen 74 szakmai és 14 funkcionális álláshely volt betöltve.

Az üres álláshelyek feltöltése folyamatban van, a Nagykanizsai Telephelyre érkező ellátottak növekvő létszámának függvényében kerülnek felvételre az új dolgozók.

A fluktuációt és annak a megismert okait az alábbi részletezés szemlélteti:

Az EMMI Debreceni Javítóintézetben 18 fő munkavállaló közalkalmazotti jogviszonya szűnt meg, a következőkben részletezett módon:

- 1 fő szakoktató lemondással;
- 2 fő nevelőtanár felmentéssel;
- 9 fő gyermekfelügyelőből 3 fő lemondással, 5 fő közös megegyezéssel, 1 fő felmentéssel;
- 1 fő karbantartó lemondással távozott;
- 1 fő pénzügyi ügyintéző és 3 fő könyvelő áthelyezésre került a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósághoz, munkavégzésük helye változatlan maradt.

EMMI Debreceni Javítóintézete Nagykanizsai Telephelyén 23 fő munkavállaló közalkalmazotti jogviszonya szűnt meg, a következőkben részletezett módon:

- 2 fő szakoktatóból 1 fő lemondással, 1 fő közös megegyezéssel;
- 9 fő nevelőtanárból 1 fő lemondással, 8 fő közös megegyezéssel;
- 6 fő gyermekfelügyelőből 1 fő lemondással, 5 fő közös megegyezéssel;
- 1 fő növendékügyi előadó lemondással;
- 4 fő rendész közös megegyezéssel;

- 1 fő takarítónő közös megegyezéssel távozott.

Fluktuáció

2016. évi személyi változások						
munkakör	Debrecen		Nagykanizsa		Összesen	
	érkezett	távozott	érkezett	távozott	érkezett	távozott
igazgatóhelyettes	-	-	-	-	-	-
otthonvezető	-	-	-	-	-	-
oktató nevelőtanár	-	-	-	-	-	-
szakoktató	-	1	-	2	-	3
nevelőtanár	-	2	1	9	1	11
pszichológus	-	-	-	-	-	-
gyermekfelügyelő	12	10	4	6	16	16
növendékügyi előadó	1	-	-	1	1	1
utógondozó	-	-	1	-	1	-
rendész	-	-	4	4	4	4
élelmezésvezető	-	-	-	-	-	-
szakács	-	-	-	-	-	-
konyhai kisegítő	-	-	1	-	1	-
egyéb funkcionális dolgozó	1	5	1	1	2	6
összesen	14	18	12	23	26	41

4. 2. Szakképzettség

A két intézmény dolgozóinak szakképzettségi arányai és jogszabályi megfelelése megalapozott. Az EMMI Debreceni Javítóintézet székhelyén 12 fő, a telephelyen jelenleg 2 fő

gyermekfelügyelő nem rendelkezik a jogszabályban előírt középfokú végzettségre épülő OKJ-s szakképesítéssel. **12 fő 2016. évben megkezdte tanulmányait**, 2 fő képesítés alóli felmentést kapott 2017. december 31. napjáig.

4.3. Képzések, továbbképzések

A BM-15-MA-0017 SZ.I.K.R.A. – Szakemberek Innovatív Képzése a Re-integráció Alapjairól” című pályázati projektet a Belügyminisztérium Nemzeti Bünt megelőzési Tanács Elnöke 13 648 081 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesítette. A projekt keretében kiégés elleni továbbképzés és módszertani képzés szerepel. A javítóintézet külső partnerrel együtt 2016-ban valósította meg a programot, melyen a székhely intézmény 120 munkatársa vett részt.

2016-ban az alábbi munkatársak folytattak tanulmányokat, vagy részt vett továbbképzésen:

- 1 fő az Egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán multikulturális nevelés tanára végzettséget szerzett;
- 4 fő a Debreceni Egyetem Gyermekek- és Felnőttképzési Karán szociális alapvizsga-, illetve szociális szakvizsga szakirányú képzésben vett részt;
- 2 fő vett részt szeptemberben egy 30 órás meseterápiás alapképzésben;
- 8 fő folytat szociális és/vagy pedagógiai felsőfokú tanulmányokat;
- 1 fő élelmiszervezetői OKJ-s tanfolyamot végzett;
- 1 fő klinikai szakpszichológiai végzettséget szerzett;
- 23 fő gyermeki jogok érvényesítésével kapcsolatos belső továbbképzésen vett részt;

4. 4. Pedagógusminősítés

2016. évben 4 fő pedagógus munkakörben foglalkoztatott munkavállaló tett sikeres minősítő vizsgát, ebből 2 fő Pedagógus II. fokozatba került, 2 fő pedig Pedagógus I. fokozatba.

A 2017. évi általános minősítési eljárásra 30 fő pedagógus adta be jelentkezését.

4. 5. Szakmai munka keretei, értekezletek, megbeszélések és a team munka rendszeressége

A szakmai munka keretei

A 2016. évi **Munkatervben** rögzített szakmai feladatok megvalósultak. Átalakításra került a szakmai munka struktúrája. A Szakértői Csoport mellett, a szakmai munkát segítő nem állandó tagokból, hanem célzott feladatok elvégzésére kialakított Módszertani csoport tevékenykedik

A legfontosabb operatív feladatok megtervezése, a napi működés támogatása, valamint a javítóintézet teljes tevékenységét összefogó, feladatok meghatározására, és időbeni ütemezésére kialakított szakmai fórumok a tervezettek szerint végezték munkájukat.

Szakmai nap

Szerdai napokon (szakmai nap) került megtartásra az Elhelyezési Tanács, Intézeti Tanács értekezletei. Az **Elhelyezési Tanács** az előzetes fogvatartottak részlegébe érkező fiatalok egyéni fejlődését, fejlesztését végezte. Összehívása 49 esetben történt, ahol 123 növendék szakértése történt. A befogadási időszakot záró, nevelési tervet felállító munka mellett, a nevelési folyamat 3 havonta történő felülvizsgálatát, korrekcióját végezte a tanács. Döntés született az általános nevelőotthoni csoportba sorolásról, a csoportba, osztályba sorolásról, a tanfolyami képzés típusának kijelöléséről, a munkafoglalkoztatásról, az őrzési fokozatról, a kapcsolattartás szabályozásáról (a bírói rendelkezés alapján), a büntársaktól való elkülönítésről, a speciális, vagy másik csoportba helyezésről, egészségügyi kezeléséről, korrekciójáról, pszichológiai, pszichiátriai kezelésről.

felülvizsgálat							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	összesen
110 fő	79 fő	45 fő	12 fő	5 fő	2 fő	2 fő	255 fő

Az előző évekhez viszonyítva több volt a szakértés és a nevelési folyamat felülvizsgálati esetszám is.

Intézeti Tanács

Az Intézeti Tanács értekezletein alapos előkészítő, és szakmai-módszertani munka, tevékenység zajlott. A tanács a törvényben előírt módon, a növendékügyi iroda számítása alapján, a nevelési folyamat tervezéséhez igazodva vezetői kezdeményezésre tartott ülést 19 alkalommal. 38 ideiglenes előterjesztés, 27 szakértés, elhelyezés, 34 alkalommal előzetes fogva tartást végrehajtó részlegből való átkerülés, 96 alkalommal nevelési folyamat felülvizsgálata történt. Az üléseken **az ütemezett előterjesztések előkészítésén kívül szó esett a javító részlegben lévő fiatalok általános esetenként rendkívüli helyzetének értékeléséről** is. Fontos szempontként az iskolai előmenetelének biztosítása, továbbtanulásának előkészítése minden esetben döntő szerepet kapott. A nevelési folyamat végén a sikeres ideiglenes elbocsátás igazolja erőfeszítésünket. Ebben intézetünk sajátos helyzete is segít, mivel az előzetesben lévő fiatalok, jogerős javító intézeti büntetésüket már jelentős korrekciót követően kezdik el. Az esetek döntő százalékában az előzetes letartóztatásban szocializálódott fiatalokkal könnyebb a nevelői munka, sőt pozitív mintaadással még hatékony támogatást is adnak a rendszer működéséhez. Az előzetes otthonrészben dolgozók munkáját dicsérik az ilyen esetek. A szakértői team, mely mind az

előzetes és mind a javítós esetek vizsgálatában is közreműködik, ezáltal hatékony folyamattá tudja alakítani a pedagógiai hatásokat.

Értekezletek

Vezetői értekező heti egy alkalommal segítette az igazgató irányítói, ellenőrzési tevékenységét, a vezetői döntés előkészítését. Megbeszélésre kerültek az intézet tevékenységével összefüggő szakmai, személyi, pénzügyi kérdések, beszámoló, tervek, munkatervek, utasítások véleményezése, feladatok ütemezése, a végrehajtás ellenőrzése, állásfoglalások kialakítása, beszámoltatás. **Összdolgozói értekező** egy alkalommal tartottunk, melynek témája a 2015-ös év értékelése, a 2016-ban várható események megbeszélése, a törvényi változások ismertetése volt. **Dolgozói értekezőt** a különböző részlegek, egységek, munkacsoportok tartottak az év folyamán, így rendészeti értekezőt, gyermekfelügyelői értekezőt, nevelői értekezőt, részlegek értekezőt.

Team gyűlések

Jelenlegi formája jól segíti a nevelési folyamat színvonalának emelését. Fontos, hogy a nappalos, éjszakai kollégák találkozzanak és beszéljenek egymással, megosszák munkamódszerüket, egységes követelményrendszerben dolgozzanak.

2016-ban csoportonként két alkalommal volt 18 órától kezdődő kötelező team értekező, ahol a vezetők is jelen voltak. Ezen felül, probléma esetén azonnal is megbeszélés összehívására kerülhetett sor. Ezt a lehetőséget több csoport is kihasználta konfliktusok kezelése, új kolléga érkezése esetén. Team gyűlések legfontosabb feladata a múlt évben is az volt, hogy **segítse a csoportokban folyó nevelői-gondozási tevékenységeket, a nevelési folyamatát**. Ez a szakmai fórum alkalmas arra, hogy az egy csoportban dolgozók megbeszéljék a csoportban történt eseményeket, egységesítsék munkamódszerüket, követelményrendszerüket. Mivel a megbeszéléseken vezetők is jelen voltak jó alkalom volt, hogy az elvárásokon túl, az elért eredményekről pozitív visszajelzést kapjanak a kollégák.

Napi eligazítás

2016-ban a napi eligazítás betöltötte az információ átadás és az aktuális feladatok megbeszélésének szerepét. A résztvevők nyíltan felvetették a problémákat, pontos információkkal segítették a különböző szakterületek munkáját. Az információk a csoport naplóiban rögzítésre kerültek, így az eligazításokon elhangzottakról, feladatokról minden kolléga értesült.

5. Gazdálkodás

Költségvetés kiadásainak és bevételeinek alakulása 2016-ban

EMMI DEBRECENI JAVÍTÓINTÉZET
EMMI DEBRECENI JAVÍTÓINTÉZET NAGYKANIZSAI TELEPHELYE

Megnevezés	2016. év				
	Előirányzat		Teljesítés 2016.12.31	Teljesítés a mód. ei. %- ában	Teljesítés megoszlása
	Eredeti	Módosított			
	adatok Ft-ban				%
Személyi juttatások	770 948 000	690 126 607	690 006 607	99,98	60,29
Munkaadókat terhelő járulékok	208 061 000	196 234 675	196 205 515	99,98	17,15
Dologi kiadások	93 600 000	212 327 833	198 119 424	93,31	17,31
Ellátottak pénzbeli juttatása	11 351 000	14 381 100	14 381 100	100,00	1,26
Egyéb működési célú kiadások	0	2 956 450	2 934 450	99,26	0,26
Beruházások	1 100 000	36 261 263	36 254 263	99,98	3,17
Felújítások	0	6 395 310	6 395 310	100,00	0,56
Költségvetési kiadások összesen	1 085 060 000	1 158 683 238	1 144 296 669	98,76%	100,0%
Egyéb működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről		21 614 875	21 614 875	100,00	1,87
Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei államháztartáson belülről		1 109 805	1 109 805	100,00	0,10
Intézményi működési bevételek	10 800 000	15 651 816	15 569 821	99,48	1,34
Felügyeleti szervtől kapott támogatás	1 074 260 000	1 081 531 000	1 081 531 000	100,00	93,34
Pénzmaradvány igénybevétele		38 775 742	38 775 742	100,00	3,35
Költségvetési bevételek összesen	1 085 060 000	1 158 683 238	1 158 601 243	99,99 %	100,0%
Bevétel-kiadás+igénybe nem vett maradvány			14 386 569		

A székhely intézet műszaki állapota felemás, a négy éve átadott épületrész állapota jó. A régi épületrészben az alábbi felújítási munkálatok végrehajtása szükségszerű:

- A tető szigetelése javításra szorul.
- Az intézet mosdó helyiségei teljes felújításra szorulnak.
- Több helyiség padozat cseréje esedékes.
- A két bevilágító (a konyhában és a lépcsőházban) ablaksor cseréje szükséges.
- Felújításra szorulna a fűtés vezérlő automatika.
- A fűtés teljes rendszere tisztításra, vízkőmentesítésre szorul.
- A biztonsági rendszer csak folyamatos ráfordításokkal üzemkés, teljes felújításra szorul.
- A kerítések festése nélkülözhetetlen.
- Az intézet mosodáján a szárító és présvasaló matuzsálemi korú, üzemben tartása egyre nehezebb. Teljes felújításra szorul a gőzfejlesztő rendszere.
- A fiatalok körzetében az ágyak és székek folyamatos cseréje szükséges.

A biztonságos feladatellátás érdekében a székhely intézményben mind a két gépjármű cseréje szükséges. A telephely intézmény nem rendelkezik gépkocsival, ahol feltétlenül indokolt két gépjármű biztosítása.

A telephely intézmény nem rendelkezik minimum kézilabda méretű sportpályával, melynek kialakítása a bővülő létszám miatt esedékesé válhat. Távlati terveink között szerepel egy intézet épületén kívül található kertészeti pihenő-foglalkoztató, a kerti szerszámok és eszközök tárolására is alkalmas „szerszamos”, valamint kisállatok tartására alkalmas ól kialakítása.

6. Ellenőrzés

2016-ban az alábbi külső- és belső ellenőrzések folytak a székhely- és telephely intézmények vonatkozásában:

- A telephely intézményben 2016. szeptember 13-14-én az OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus feladatait ellátó alapvető jogok biztosának munkatársai tettek látogatást. A Hivatal munkatársai megtekintették az épületkomplexumban az elhelyezési körülményeket, iratokba tekintettek be, meghallgatták a javítóintézeti nevelésre ítélt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett gyermekeket és fiatal felnőtteket. A látogatócsoport tagjai megkérdezték a növendékek reintegrációjáért felelős nevelőket, gyermekfelügyelőket és a munkájukat segítő, biztosító további munkatársakat a speciális feladatra való felkészítés menetéről, a mentorrendszer tapasztalatairól, az elkülönítési eljárásról és a működés első 10 hónapjának eredményeiről és nehézségeiről. A vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a Nagykanizsán kialakított körülmények között mennyiben érvényesítik a kínzás és embertelen, megalázó büntetés vagy bánásmód tilalmát.

- Ezt követően 2016. szeptember 26-27-én az alapvető jogok biztosának nemzeti megelőző mechanizmus feladatát ellátó munkatársai a székhely intézményt is meglátogatták. A látogatás szorosan kapcsolódott a korábbi szeptemberi kanizsai javítóintézeti helyszíni vizsgálathoz. A telephely megtekintése után a Hivatal munkatársai ezúttal székhely-intézményben gyűjtöttek tapasztalatokat a debreceni modell működéséről. A látogatócsoport tagjai meghallgatták az előzetes letartóztatásba helyezett, illetve javítóintézeti nevelésre ítélt gyermekeket és fiatal felnőtteket, a növendékek reintegrációjáért felelős nevelőket, gyermekfelügyelőket és a munkájukat segítő, biztosító további munkatársakat, megtekintették az elhelyezési körülményeket, iratokat kértek be. Információkat kaptak a kanizsai működés beindítását támogató mentorrendszer tapasztalatairól. A helyszíni vizsgálat hangsúlyos kérdése, hogy a javítóintézetben folyó nevelés körülményei között mennyiben érvényesül a kínzás és embertelen, megalázó büntetés vagy bánásmód tilalma.
- SZGYF-IKT-4158-24/2016 iktatószámom az „Ellátottak pénzeszközeinek intézményi kezelése” című belső ellenőrzés tárgyában intézkedési terv készült, a tervet egyszeri határidő módosítást követően 2016. november 30-ig végrehajtottuk. A végrehajtásról megküldött beszámoló 2016. évben elfogadásra került.
- SZGYF-IKT-9488-18/2016 iktatószámom a „Gyerekek ruházatának biztosítása és nyilvántartása” című soron kívüli ellenőrzés tárgyában az intézkedési terv végrehajtásáról megküldött beszámoló is elfogadásra került a múlt évben.
- SZGYF Szakmai Irányítási Főosztály munkatársa, Dr. Mátrai Márta 2016. június 20-i látogatása, mely a székhely intézményben kialakult magas létszám és a tárgyévi befogadási adatokat vizsgálta. Megállapításairól és az intézmény feladatairól SZGYF-IKT-5534-2/2016 (2016. 06. 30.) iktatószámom kaptunk visszajelzést.

7. Panaszbejelentések, rendkívüli események, valamint azok kezelése

2016-ban panaszbejelentés az intézmény, a fenntartó, egyéb hatóság irányában nem volt.

Rendkívüli esemény 15 esetben történt, 1 esetben verekedés következtében keletkezett nyolc napon túli sérülés. 2 esetben sportbaleset 1 esetben falba ütés miatt kéz, illetve lábtörést szenvedett növendékünk. 2 alkalommal tárgyalásról, 1 alkalommal egészségügyi szállítás közben 1 esetben a gazdasági udvaron végzett munka közben távozott engedély nélkül javítóintézeti nevelését töltő növendék. 6 alkalommal nem jöttek vissza időben az engedélyezett eltávozásról, kimenőről. 1 esetben a rendkívüli eseményt egy sérülést követő műtét, egy esetben pedig munkatárs által, nem ellátott irányába elkövetett cselekmény volt rendkívüli esemény. Szökések esetén feljelentéssel éltünk, az érintettek rövid időn belül visszaszállításra kerültek. A verekedésből eredő esemény esetben is feljelentéssel éltünk. A konfliktusok megelőzése érdekében csoportterápia formájában és egyéni eset kezelésben konfliktuskezelési tréninget tartottak pszichológus kollégáink. A sportbalesetek elkerülése

érdekében figyelembe vesszük a sportpálya alkalmasságát, illetve rendszeres a balesetvédelmi oktatások.

8. Együttműködés lehetőségei fenntartó, társintézetek, hivatalos szervek, rendőrség, civil szervezetek, egyházak, képző intézmények tekintetében

8.1 Székhely intézmény vonatkozásában

2016-ban szoros együttműködés volt a szakmai feladat ellátás során a fenntartóval, telephely intézménnyel és a társintézményekkel egyaránt. **Rendszerek** voltak a **szakmai konzultációk, közös rendezvények** a növendékek és a munkatársak vonatkozásában is. Javítóintézetünk hivatalos szervekkel való kapcsolattartására a partnerség, egymás munkájának segítése a jellemző. Résztvevői voltunk az ügyészségek, bíróságok, rendőrkapitányságok által szervezett rendezvényeknek, illetve szakmai fórumoknak. **Együttműködési megállapodás** aláírására került sor a **Debreceni Törvényszékkel**, „Gyermekközpontú igazságszolgáltatás” megvalósításában. Ennek keretein belül az elérhető legmagasabb szinten kívánja biztosítani a gyermekek jogainak tiszteletben tartását és hatékony érvényesítését, elsődleges szempontként juttatja érvényre a részvételükkel folyó, vagy őket érintő minden ügyben a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit.

Intézetünk rendezte 2016-ban a **Ferenczi György Szakmai Napot**, melynek helyszíne a Nagykanizsai Javítóintézet volt. Szoros szakmai együttműködést tartunk a **Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatával**. Kiemelendő, hogy a rendőrség hatékonyan közreműködött a szökésben lévő fiatalok azonnali felkutatásában, ezzel is segítve az újabb szökések visszaszorítását. Több civil szervezettel dolgoztunk együtt, így a **BIT Egyesülettel**, az **Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesülettel**, a **PITE Egyesülettel**, a **Forrás**, a **Szertelen Egyesülettel**, akik a **képzésekben, és a prevenciós foglalkozások megvalósításában** működtek közre, segítették a reintegrációs folyamatot.

Mivel a javítóintézetben magas számban vannak gyermekvédelmi szakellátásból, gyermekotthonból, lakásotthonból érkező növendékek, így a **gyermekvédelmi gyámokkal és a gondozási hellyel is kapcsolatot tartunk**. Tapasztalatunk szerint vannak együttműködő intézmények, gyámok, akik rendszeresen tartják a kapcsolatot a nevelésbe vettekkel, mások kapcsolattartását viszont erősíteni kell. Ennek segítése érdekében gyakran kerestük meg a gyermekvédelmi gyámokat.

Társadalmi szerepvállalások a Debreceni Javítóintézetben

2016-ban is szoros szakmai kapcsolatokat ápoltak az intézmény vonzás körzetéhez tartozó **felsőfokú szociális pedagógiai és egyéb főiskolákkal, egyetemekkel**. Az év folyamán több hallgató töltötte az úgynevezett nagy gyakorlatát intézményünkben, melyet záró vizsgával fejeztünk be. Továbbá 6 hallgató töltött kisebb óraszámú szakmai gyakorlatot és 4 hallgató kért az év folyamán tőlünk kutatási lehetőséget a szakdolgozatuk elkészítéséhez. Mind a debreceni egyetemről, mind a hajdúböszörményi főiskolai karról több csoport látogatott el

egy-egy alkalommal intézményükben és ismerte meg az itt folyó képzésükkel összefüggésben lévő szakmai- gyakorlati munkát.

2016-ben is folytatódott az intézetünk társadalmi szerepvállalása és megközelítőleg 400 főnek biztosítottunk látogatási lehetőséget intézményünkben. A **látogató csoportok** között középiskolák, akik rendhagyó osztályfőnöki órán vettek részt, gyermekvédelmi intézmények bűnmegelőzési célzattal. Különböző középfokú, OKJ-s képzettséget adó tanulók számára biztosítottunk intézménylátogatási lehetőséget, valamint a gyermekvédelmi alap- és szakellátásban dolgozó kollégák számára **továbbképzési lehetőségeket**.

Szoros együttműködés alakult ki a Kenézy Gyula kórházzal, ahol rendszeresen végeztek parkgondozási feladatot javítóintézeti nevelt fiataljaink, és voltak részesei a „Kenézy-café” rendezvényeinek. Rendszeresen gondozták fiataljaink az 1848-as emlékhelyet.

8. 2. Együttműködés lehetőségei a telephely intézményben

Intézetünk sokrétű együttműködést igyekszik kialakítani szűkebb és tágabb környezetének szereplőivel.

Rövid múltunk ellenére együttműködési megállapodásunk van Nagykanizsa városával, melynek keretében táboroztatás, városi rendezvényeken való szereplés, egyéb megjelenés, részben vagy egészben önkormányzati tulajdonú cégeknél történő karitatív tevékenységek valósultak meg.

A helyi állatmenhelyen heti rendszerességgel végeznek önkéntes munkát növendékeink.

A Magyar Vöröskereszt helyi szervezete ruhaadományt gyűjtött számunkra, illetve karácsony alkalmával ajándékokat hoztak az ellátottaknak, és az intézet könyvtárát is fejlesztették, az ellátottak önkéntes munkát végeztek náluk.

Több szervezet és magánszemély is hozzájárult könyvállományunk gyarapításához.

A Civil Kaszinó Hölgyklubja karácsonyi műsort és ajándékot hozott intézetünkbe, a velük való együttműködés is folyamatosan bővül.

A KLIK nagykanizsai tankerületével és a Szakképző Centrummal való együttműködés keretében arra érdemes növendékeink külső iskolában tanulnak, konyhánk tanműhelyként való akkreditálásának első lépéseit megtettük.

A Nagykanizsai Rendőrkapitányság dolgozói drogprevenációs és bűnmegelőzési előadást tartottak több ízben, illetve a rendészek számára jogi és intézkedéstaktikai előadást.

A környező ügyészségek, bíróságok dolgozóinak előadássorozat keretében mutattuk be intézetünket, népszerűsítettük a javítóintézeti nevelést, tettük le az együttműködés alapjait.

Heti rendszerességgel érkeznek hozzánk látogatócsoportok iskolák, egyéb szervezetek részéről, az intézet létrejöttét övező idegenkedést kezdi felváltani az ismerkedés és ismeretszerzés igénye, melynek minden esetben igyekszünk megfelelni.

9. Összegzés

9.1. Székhely intézmény

2016 legnagyobb szakmai feladata a telephely intézményben elindított szakmai munka segítése, a szakmai stáb felkészítése volt. Ezen feladatokat elvégeztük. Az új munkatársak megkapták a szakmai segítséget, minden új kolléga lehetőséget kapott Debrecenben hospitálásra. Kollégáink továbbra is segítik a telephely intézmény munkatársait.

A szakmai megújulás érdekében az ez évben megalakult módszertani csoport feladata a javítóintézetben folyó pedagógiai, szakmai tevékenység segítése, új módszerek kipróbálása, különböző projektek megvalósítása volt. Ezen munkába a javítóintézet mesterpedagógusai kiemelt szerepet kaptak. A **Bölcs Bagoly Tanodai Program** keretében végezzük a növendékek kompetencia fejlesztését. A sikeres pályázatok, változatos program lehetőséget biztosítottak.

Kiemelt feladatként tervezzük kezelni, alkalmazkodva a befogadott növendékek igényeihez, az alacsony szocializációs szinten érkező fiatalok gondozását, a családi kapcsolatok ápolását, a **családi konzultáció** lehetőségével, az egyéni szükségletekre épülő **prevenció** lehetőségét. Fókuszálunk a jogszabályi keretek megtartása mellett a nyitott intézményben rejlő lehetőségekre. Bevezetni kívánjuk az **e-nevelési naplót**, amivel az adminisztratív teendők egyszerűsödnek le, ugyanakkor átláthatóbbá válik a növendékek nevelési folyamata.

Kiemelt feladatként szerepel továbbra is, a **telephely intézmény szakmai munkájának segítése**.

Ugyanakkor fontosnak véljük a székhely intézmény egyes részeinek felújítási, karbantartási munkáinak elvégzését, konyha korszerűsítését, vizesblokkok szelvény cseréjét, lépcsőház felső részének ablak cseréjét, szigetelését, berendezési tárgyak beszerzését, sportpálya felújítását. Mindezek megvalósulása érdekében a fenntartó segítségre számítunk.

9. 2. Telephely intézmény

A 2016. év összegzéseként megállapítható, hogy a telephely intézmény szakmai feladatellátásának fejlődési iránya megfelelő, a fejlődés tempója azonban lassabb a vezetői elváráshoz és a szinte naponta jelentkező szakmai kihívásokhoz képest.

2016-ban a vezetői struktúra egyes pontjain álló személyek gyakori kényszerű változtatásai is hátráltatták a szakmai munka egységesítésének és fejlődésének folyamatát, illetve a különböző szakmai területeken dolgozók lemorzsolódása, a helyükre érkezők beillesztése is folyamatos változtatásokat hívott életre a nevelői teamek összetétele terén. Jelenleg

körvonalazódni látszik egy olyan mag kialakulása, amely a telephely intézményben elvárt normák alapján és minőségben tud és akar dolgozni. Ezen kollégák már alkalmasak arra is, hogy az esetlegesen újonnan érkezők számára mentorként tudjanak fellépni, feladatellátásuk színvonala képessé teszi az önálló, magas színvonalú munkavégzésre, illetve arra, hogy csapatot tudjanak maguk köré építeni, vagy egy ilyen közösség részesei legyenek. E tények a szakmai feladatellátás jövője szempontjából a pedagógiai-nevelői munka fejlődésének zálogai. Jelenleg úgy tűnik, a vezetői struktúra is megszilárdulni látszik, hiszen megtaláltuk a megfelelő munkatársakat ezekre a feladatkörökre.

A jövőre nézve célkitűzés a további közösségépítés, egyfelől az ellátotti létszám bővülésével együtt járó dolgozói létszám bővüléséből adódó kihívásoknak való megfelelés, az alaposabb, szélesebb körű kiválasztási folyamat révén bekerülő dolgozók felvétele, másrészt a meglévő dolgozók közötti strukturáltabb kapcsolatrendszer kiépítése. További célkitűzés az alapvető szakmai kompetenciák megszerzését követően a korszerű és hatékony pedagógia tudatosítása a kollégákban, ezen ismervekkel rendelkező szakmai tudás megszerzéséhez való hozzásegítésük, a folyamatban való aktív támogatással. Ezzel párhuzamosan a javítóintézeti standardok és hagyományok megtartása mellett önálló arculat kialakítása, hagyományok teremtése.

A javítóintézet 2016-ben a fenntartótól megkapta a szükséges szakmai és anyagi támogatást.